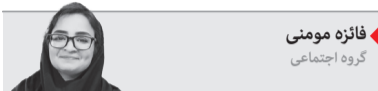

مسئله بچه‌های مسئولین
گزارش سخن علنی مجلسشلیک از صنعا
موشک بالستیک فراصوت یمن در اسرائیلمردی از جنس قصه
به یاد ابراهیم اقلیدیعقبگرد و تکراری
نقد فیلم مفت‌بر

تهران؛ شهر بی دفاع

گزارش میدانی خبرنگار سازندگی از ۵ محله اتابک، هرندی، دستغیب، جوادیه و هاشم‌آباد که افغانستانی‌ها حضور پررنگی در آن‌ها دارند

فائزة مومنی
گروه اجتماعی

«از کلاس ۳۰ نفره مدرسه دولتی ۲۵ نفره‌شان اتباع هستند، آن هم در محله‌ای مثل نیاوران! والدین اعتراض کردند و برخورد جدی میان معلمان و مدیر مدرسه پیشامد کرد. می‌گویند، دیگر نمی‌توانیم بچه‌ها را در مدرسه دولتی نامنویسی کنیم» این اظهارات یکی از معلمان منطقه یک تهران است. همزمان فرهادی، سخنگوی وزارت آموزش و پرورش گفته که «در برخی نقاط تعداد دانش‌آموزان اتباع بیش از ۲۰ درصد حد مجاز ثبت‌نام این دانش‌آموزان است». بررسی‌های میدانی سازندگی نشان می‌دهد، تعداد اتباع در میان کلاس اولی‌ها بیشتر است، آنهایی که به دبیرستان می‌رسند کم‌تراند و بعد از گذراندن مقطع ابتدایی وارد بازار کار می‌شوند. در مناطق محروم به واسطه سکونت دائمی و البته تعداد بسیار زیادشان یافت غالب محله را تغییر دادند و حتی به گفته رؤسای پایگاه‌های سلامت و مراکز درمانی، بیماری‌های جدیدی به بیماری‌های اهالی و ساکنان مناطق اضافه کرده‌اند. در محلات شمالی اما بیشتر به‌عنوان سرایدار یا کارگران خدماتی مشغول به کار هستند و به واسطه جمعیت به نسبت کمتر از مناطق و محلات محروم، نمودشان بیشتر در مراکز درمانی دولتی یا مدارس است. اما در نهایت آن چیزی که به وضوح می‌شود دید این است که شمار افغان‌های ساکن تهران بسیار گسترده‌تر از گذشته شده و کمتر محله یا منطقه‌ای است که تعداد آنها بسیار کم یا نزدیک به صفر باشد.

با بازگشت طالبان به قدرت در تابستان ۱۴۰۰ شمار مهاجران افغان در ایران افزایش چشمگیری داشته و مردم از دولت سیزدهم به خاطر مدیریت نادرست مهاجران و سهل‌انگاری در ورود بی‌ضابطه و افسارگسیخته آنها بارها انتقاد کردند. انتقاد به حضور بیش از حد اتباع و نبود نظارت بر آنها بعد از حوادثی چون قتل فنجیع داریوش مهرجویی و همسرش به دست اتباع افغان و حوادث دیگری چون دست داشتن آنها در حادثه تروریستی راسک تا حدی پیش رفت که هشتگ «اخراج افغان، مطالبه ملی» به سرعت در شبکه اجتماعی ایکس فراگیر شد. با این همه اما دولت سیزدهم و وزیر کشور آن تلاش کرده‌اند تا با پنهان کردن هویت اصلی این مهاجران یا نسبت دادنشان به اتباع دیگر کشورها، جلوی خشم عمومی نسبت به مهاجران افغان را بگیرند، هرچند به گفته کارشناسان، این پنهان‌کاری سبب حل مشکل نشد.

بررسی تازمترین داده‌های مرکز آمار ایران از جمعیت مهاجران رسمی در سال ۱۴۰۲ بیش از ۹۷ درصد مهاجران افغانستانی هستند. طبق این آمار تنها ۳ درصد از کل مهاجران رسمی کشور دارای تابعیت‌های غیرافغانستانی بوده‌اند. طبق این آمار بیش از ۲ میلیون و ۷۸۸ هزار نفر مهاجر رسمی در کشور حضور دارد که ۲ میلیون و ۷۰۰ هزار نفر آنها افغانستانی هستند. باید تاکید کرد که این آمار مربوط به سال ۱۴۰۲ بوده و صرفاً مهاجران رسمی که تابعیت آنها در آمارها ثبت شده توسط مرکز آمار ایران اعلام شده است. البته که باید عنوان کرد این آمار حداقل جمعیت افغان در کشور است که به صورت رسمی در آمارها عنوان شده و در این آمار، جمعیت مهاجران غیرقانونی نیامده است. طبق گفته کارشناسان رقم دقیقی از تعداد کل مهاجران افغان در کشور در دست نیست اما تخمینی حدود ۵ تا ۷ میلیون نفر برای جمعیت مهاجران افغانستانی در رسانه‌ها عنوان شده است.

تحلیلگران معتقدند از ابتدای دهه ۷۰ که ایران میزبان افغانستانی‌ها بوده، دولت‌های مختلف با اجرای طرح‌های متنوع نتوانستند اشراف حداکثری را بر گروه‌های جمعیتی افغانستانی‌ها داشته باشند. موضوعی که به گفته جامعه‌شناسان، تحول نسلی این اتباع و درهم‌آمیختگی نسل‌های متاخر آنها با ایرانی‌ها در ازدواج‌های مشترک و مشکلات قانونی برای تحصیل فرزندان آنها گسترده‌ای از سیاست‌های ایدئولوژیک در کنار فقدان مدیریت برای انضباط بخشی به حضور مهاجران در ایران را پدید آورده است.

| ادامه در صفحه ۷

سازندگی بررسی می‌کند: چپ‌ها چه بلایی بر سر اقتصاد و توسعه ایران آوردند؟

رخنه چپ در انقلاب

در روزهایی که رسانه‌های چپ‌گرا در دفاع از

ایده‌های اقتصادی جلال آل احمد، علی شریعتی و آیت‌الله سیدمحمود طالقانی سنگ تمام گذاشتند

چرا سخنان آیت‌الله محقق داماد مهم بود؟

سعید خوش‌بین
خبرنگار سازندگی

سخنان آیت‌الله محقق داماد در هفته‌ای که رسانه‌های چپ‌گرا در دفاع از ایده‌های اقتصادی

جلال آل احمد، علی شریعتی و آیت‌الله سیدمحمود طالقانی سنگ تمام گذاشتند، هم خاص بود و هم مهم. خاص بود از این جهت که اغلب تریبون‌های رسمی در هفته دولت در دفاع از اقتصاد دولتی صحبت کردند و مهم بود به این دلیل که جز اقتصاددانان، کمتر عالمی به این صراحت درباره نقش نیروهای چپ در توسعه‌نیافتگی ایران سخن می‌گوید. آیت‌الله محقق داماد که در سی و چهارمین همایش «بانکداری اسلامی» سخن می‌گفت، تعارف را کنار گذاشت و در میان عوامی که اقتصاد ایران را به این روز انداخته‌اند، وزن عمده را به تفکرات چپ‌گرایانه داد. آقای محقق داماد گفت: «ممکن است کسانی در جلسه حاضر باشند که با من و تئوری‌های من مخالف باشند اما حاضرم گفت‌وگو کنم. تجربه ۴۵ ساله نشان داد تفکرات چپ، اقتصاد ایران را ویران کرد و از مغول بیشتر ضربه زد».

| ادامه در صفحه ۶

کانال سازندگی

تفاوت برخورد با زیرسها طی سه دهه گذشته

فعال سیاسی اصلاح طلب، روایتی از احضار خود به دادسرای رسانه پس از انجام مناظره‌های درباره حوادث پس از انتخابات ریاست جمهوری سال ۱۳۸۸ ارائه کرده است. احمد زیدآبادی، فعال رسانه‌ای و تحلیلگر سیاسی با اشاره به حضورش در دادسرای رسانه در کانال شخصی خود در تلگرام نوشت: «صبح امروز در دادسرای رسانه حاضر شدم. اتهام همان بود که در شبکه‌های خبری اصطلاحاً ویرال شده بود. من هم همان پاسخی را دادم که همان موقع منتشر کرده بودم. نهایتاً تا صدور رای، قرار التزام صادر شد. واقعیت این است که فضای دادسرای فرهنگ و رسانه و نوع برخورد پرسنل و بازپرس‌ها، تومنی هفتصدنار با برخوردهایی که ما در سه دهه گذشته تجربه کردیم، تفاوت کرده است. ای کاش از همان ابتدا، برخورد با فعالان مطبوعاتی و سیاسی، صورت قانونی و مدنی به خود می‌گرفت تا شاهد تلنبار شدن این میزان از خشم و نفرت و بدبینی در سطح جامعه نباشیم. با این همه، اصلاح و تحول همواره امر مبارکی است و باید از آن استقبال کرد». احمد زیدآبادی در روزهای گذشته و پس از مناظره با مهدی طائب درباره وقایع و حوادث پس از انتخابات ریاست جمهوری سال ۱۳۸۸ به دادسرای رسانه احضار شده است.

ایده دوران دانشجویی پزشکبان

مهدی سنایی، معاون امور سیاسی دفتر رئیس جمهور با انتشار رشته پیامی در صفحه شخصی خود در فضای مجازی نوشت: سفر دو روزونیمه دکتر پزشکبان به عراق با برنامه‌های متعدد همراه بود و هوایمباری رئیس جمهور به شکل بی‌سابقه‌ای در پنج شهر فرود داشت. در زمینه دوجانبه انتقال پیام دوستی، امضای ۱۴ سند، تمهید دستیابی به توافق راهبردی و تسریع اجرای توافق امنیتی و طرح‌های اقتصادی از نتایج سفر است. بنا بر روایت ایرنا، وی در ادامه این پیام آورده است: در سفر عراق این موضوع برجسته و آشکار شد که در کنار گفتن «وفاق» برای داخل، پیشنهاد رئیس جمهور برای همکاری با کشورهای همسایه و منطقه، گفتن همگرایی، وحدت و تسهیل تبادلات مردمی است. سنایی تأکید کرد: نسخه اولیه این ایده از دوره دانشجویی در ذهن او بوده و اعتماد و امنیت را دو پایه آن می‌داند.

مصوبه عجیب مجلس

در حالی که تعطیلی شنبه‌ها همچنان به معطلی اساسی برای مجلس تبدیل شده است و برخی آیات عظام آن را تأیید و برخی رد کرده‌اند، علی بابایی کارنامی، رئیس کمیسیون اجتماعی مجلس دوازدهم با بیان اینکه در جریان جلسه کمیسیون اجتماعی ساماندهی تعطیلات آخر هفته و کاهش ساعات اداری مطرح و بررسی شد، نایب رئیس کمیسیون اجتماعی مجلس گفت: در جلسه کمیسیون اجتماعی مجلس تصویب شد که تعطیلات آخر هفته پنجشنبه و جمعه باشد. وی در گفت‌وگو با ایسنا ادامه داد: همچنین ساعت کاری در هفته ۴۰ ساعت خواهد بود.

مخالفت مجلس

با تغییر روند عضویت هیات رئیسه

رسیدگی به کلیات طرح یک فوریتی کمیسیون آئین نامه داخلی مجلس درباره الحاق یک تبصره به ماده ۶۲ قانون آئین نامه داخلی مجلس درباره تغییر روند عضویت اعضای هیات رئیسه در کمیسیون‌های تخصصی در دستور کار نمایندگان در جلسه علنی دیروز قرار داشت. در این جلسه قسیم عثمانی، سخنگوی کمیسیون آئین نامه داخلی مجلس در توضیح طرح اصلاح ماده ۶۲ آئین نامه داخلی مجلس بیان کرد: در آئین نامه داخلی صرفاً رئیس مجلس از نداشتن کمیسیون مستثنا بود. با این مصوبه هیات رئیسه نیز لازم به عضویت در کمیسیون نیست و اینگونه هیات رئیسه به امور نمایندگان بهتر رسیدگی خواهند کرد و نمایندگانی که هنوز کمیسیون ندارند، می‌توانند به کمیسیون تخصصی خود بروند. بنابر این گزارش، طبق ماده ۶۲ آئین نامه داخلی مجلس، هر نماینده ۶ ماه یکبار می‌تواند تقاضای تغییر کمیسیون خود را به هیات رئیسه مجلس ارائه کند. انتقال به کمیسیون دیگر با رعایت نصاب مقرر در آئین نامه و با موافقت اکثریت اعضای کمیسیون‌های ذی ربط امکان پذیر است.

نروم همفکری سه قوه

محمد رضا عارف، معاون اول رئیس جمهور: رشد ۸ درصدی و هموار کردن مسیر اجرای برنامه هفتم توسعه یقیناً نیاز به همفکری سه قوه و همه دستگاه‌ها دارد که در این مسیر نقش معاونان اول بسیار پررنگ است. با تعامل مثبت میان معاونان اول قوا می‌توان بسیاری از مسیرهای طولانی انجام کار را کوتاه‌تر و تشریفات زائد و هزینه‌بر را از میان برداشت که این امر در مسیر خدمت به مردم و حل مشکلات آنها امری حیاتی است.

ضرورت یک لایحه

محمد انصاری، معاون حقوقی رئیس جمهور: وقتی نمایندگان مجلس طرحی را نوشته و امضا می‌کنند، این امکان وجود دارد که در این مسیر، قانسون در ارتباط با آن طرح وجود داشته و نیازی به ارائه طرح در آن حوزه نیست. اما اگر به این جمع بندی رسیدیم که تصویب قانون درباره آن موضوع خاص نیاز است از نمایندگان می‌خواهیم همکاری کرده تا دولت فرآیند تهیه لایحه را با سرعت انجام دهد.

اهمیت دریای خزر

حبیب‌الله سیاری، رئیس ستاد و معاون هماهنگ کننده ارتش: دریای خزر دریای صلح و دوستی است لذا بر ضرورت اهتمام کشورهای حاشیه دریای خزر برای مشارکت در تأمین امنیت جمعی این دریا بدون نیساز به حضور بیگانگان تأکید داریم. همچنین توسعه همکاری در حوزه دریایی (در شمال و جنوب) نظیر گشت دریایی مشترک و برگزاری رزمایش‌های تخصصی مرکب نیز در دستور کار است.

مسئله بچه‌های مسئولین

برخی اصولگرایان در صحن علنی مجلس روز گذشته همچنان کابینه چهاردهم و رئیسش را مورد هجمه قرار دادند

گروه سیاسی: جلسه علنی مجلس روز گذشته درحالی برگزار شد که برخی از بهارستانی‌ها به جای اینکه از تریبون پارلمان دغدغه‌های مردم حوزه انتخابیه‌شان را بیان کنند، تسویه حساب سیاسی می‌کردند. قالیباف از تعامل با دولت سخن می‌گفت و پایداری‌ها باز هم به پزشکبان و کابینه‌اش حمله کردند. هرچند واکنش تندروها در مجلس دیروز چندان جای تعجب ندارد. آن هم کسانی که سابقه پخش شبنامه در روز رای اعتماد وزرای دولت چهاردهم و هجمه در روزهای قبل و بعد از آن به رئیس جمهور و کابینه‌اش را دارند. حمید رسایی در تذکر شفاهی به این موضوع اعتراض کرد که به قانون نحوه انتصاب اشخاص در مشاغل حساس عمل نشده است و آقای ظریف به دلیل اینکه فرزندشان تابعیت دارد، استعفا داده اما مجدداً اعلام کردند که به کارشان بازگشته است که در این خصوص سوال شده و گفته شد که آقای پزشکبان تدبیر کرده‌اند و در جلسه سران قوا با موافقت سران قوا این اتفاق صورت گرفته که در این خصوص از رئیس مجلس و رئیس قوه قضائیه سوال شد و آنها گفتند که چنین چیزی صورت نگرفته است. این نماینده پایداری افزود: «بر این اساس برگشتن آقای ظریف به سر کار بر چه اساسی است؟ اگر قرار است قانونی تصویب کنیم که مسئولان اجرا نکنند چه فایده‌ای دارد؟ چه کسی باید این مورد را تذکر بدهد؟ ما درخواست اجرای قانون را داریم.»

اتفاق سخنان رسایی پس از آن بود که محمد جواد ظریف در مصاحبه‌های ویدئویی با خبرآنلاین گفت: فرزند ناممقیم ایران هستند. بقیه نمی‌توانند این ادعا را کنند که خودشان نمی‌توانند ویزا بگیرند. در زمانی که وزیر خارجه بودم در سال‌های آخر وزارتت فقط یک بار با دو بار به من ویزای ورود به امریکا دادند. معاون راهبردی ریاست جمهوری همچنین تأکید کرد: «آقای رئیس جمهور بعد از مشورت‌هایی که انجام دادند به من فرمودند هیچ مشکلی ندارد و کارم را ادامه دهم. از ایشان خواهش کردم که کتبا این را به من ابلاغ بفرمایند و ایشان هم بزرگواری کردند و کتبا ابلاغ فرمودند و وقتی این ابلاغ کتبی را گرفتم به دیدار مقام معظم رهبری رفتم و برای همین هم دیر رسیدیم. یعنی دیر رسیدیم، دلیلش این بود که ابلاغ کتبی را زمانی گرفتم که تا خودم را به بیت مقام معظم رهبری رساندم ۵ دقیقه‌ای دیر شد و اگر حمایت آقا نبود، تکه بزرگ من گوشم بود.»

مشکل خانواده مسئولین

به هر حال این مسیر ادامه دارد و علیرضا سلیمی، نماینده اصولگرایی مجلس هم در جریان جلسه علنی دیروز در تذکری به رئیس جمهور پزشکبان کنایه زد و گفت: «باب شده است که اخیراً برخی از مسئولین گاه در بعضی از جلسات رسمی و سفرهای رسمی برخی از اعضای خانواده‌شان را می‌برند. این موضوع قبلاً کم‌وبیش سابقه داشته اما خب الان یک مقدار پررنگ‌تر شده است چون بعضی از آقایان علاقه‌مند هستند از نهج البلاغه یا سیره امیرالمؤمنین (ع) بگویند. اول به خودم و سپس به ایشان عرض می‌کنم که امیرمومنان به برادرش عقیل و دخترش می‌گوید که حقی در بیت‌المال برای آنان تعریف نشده است. از ریاست محترم مجلس نیز می‌خواهم این موضوع را به دولت تذکر دهند.» همچنین در ادامه حمیدرضا حاجی بابایی، نایب رئیس اصولگرایان پارلمان هم اینطور گفت که: «مشکل ما در کشور همین بچه‌های مسئولین هستند که باید فکری برای همه این‌ها شود.»

تذکر آنها از این حیث بود که خبر و تصویر حضور حسن

مجیدی (داماد پزشکبان) در هیأت همراه رئیس جمهوری در سفر به اقلیم کردستان عراق، طعنه‌ها و انتقادات برخی را در پی داشت. در حالی که رسماً خبر و تصویر تأیید یا تکذیب نشده است اما خب، مخالفان پزشکبان از هر روزنه‌ای برای هجمه به او استفاده می‌کنند.

در این بین متن نامه مرتضی آقاچه‌رانی، رئیس کمیسیون فرهنگی مجلس را هم نادیده نگیریم. این نماینده پایداری هم از فرصت استفاده کرد و متنی را در سایت شخصی‌اش منتشر کرده که در بین آن، تصمیمات دولت چهاردهم را مورد هجمه قرار داده است. در بخشی از این نامه آمده است: «باور کنید! ما خود هیچ کم نکریم که دست گدایی به سوی آن بیگانه‌ها (غرب) دراز کنیم. کفش کهنه مجاهدین غیوری چون احمد کاظمی فهمیم، حاج قاسم عزیز، زاهدی و ولایت‌مدار را به همه آنها سودا نخواهیم کرد. ما از هوچی‌گری‌ها، تخریب‌ها و ناجوانمردی‌ها نخواهیم هراسید و البته تقددهای منصفانه و ناصحانه را همواره پذیرا بوده و خواهیم بود. غرب‌گرایان و خودفروختگان هیچ‌گاه نتوانستند، منافع ملی را درست درک و آن را محقق کنند و نخواهند توانست و چگونه بتوانند وقتی که مصالح ملت خود را با شاد کردن دل دشمنان معامله می‌کنند.»

البته روز گذشته روزنامه کیهان هم برای چندمین بار یادداشتی منتشر و حسین شریعتمداری بار دیگر از دولت وفاق ملی مسعود پزشکبان انتقاد کرد: «قرار بوده و هست که رئیس جمهور محترم پست‌های کلیدی و نقش‌آفرین را به افرادی که با نظام و انقلاب زاویه دارند، نسپارد. ولی متأسفانه برخلاف آنچه انتظار می‌رفت، شاهد حضور شماری از افراد ناشایسته و زاویه‌دار در برخی از مسئولیت‌های حساس و کلیدی هستیم.» شریعتمداری وفاق ملی پزشکبان را «پلشت» خواند و نوشت: «این حرکت خطرناک و پلشت به بهانه - بخوانید با اسم رمز - «وفاق ملی» صورت می‌پذیرد! به بیان دیگر در پوشش وفاق ملی که پدیده قابل تقدیری است، افراد زاویه‌دار و بدسابقه به کار گرفته می‌شوند که مفهوم دیگر آن طرد و نفی نیروهای متعهد و انقلابی است. در کجای دنیا و در کدام فرهنگ سیاسی و اجتماعی، سپردن مسئولیت‌های حساس و تعیین‌کننده به افرادی که با نظام حاکم زاویه دارند، «وفاق ملی» نامیده می‌شود؟!»

صحن علنی روز گذشته سخنرانی قالیباف را هم داشت. رئیس مجلس دوازدهم همچنان که تعامل صحیح دولت و مجلس را ضروری دانست، درخواست کرد که انتصابات رده‌های میانی هیات دولت نیز در چارچوب اصولی که رئیس جمهور محترم تحت عنوان وفاق ذکر کرده‌اند، صورت گیرد؛ و همان‌طور که ایشان بر ضرورت رعایت قانون در تمامی

انتصابات تأکید دارند، مجلس نیز در کمیسیون‌های تخصصی بر حسن اجرای قوانین موضوعه به ویژه قانون نحوه انتصاب اشخاص در مشاغل حساس نظارت خواهد کرد.

او البته از تعامل با کشورهای دیگر هم سخن گفت که کمی شبیه متن نامه آقاچه‌رانی بود. وی افزود: «همچنین لازم است به این نکته اشاره کنم که اتهامات بی‌پایه و اساس کشورهای غربی به خصوص ترونی‌کای اروپایی درباره ایران نشان‌دهنده تأثیر پذیری کورکورانه آنها از رژیم صهیونیستی و دارای پیام بی‌اعتمادی برای جمهوری اسلامی ایران است. ما معتقدیم، تکرار ادعاهای کذب رژیم‌ها که به دروغگو بودن شهرت دارد، با درخواست دیپلماسی و مذاکره سازگار نیست و تا زمانی که اروپایی‌ها و دیگر کشورهای غربی بخواهند با ادعاهای کذب، زمینه را برای فشار بیشتر فراهم کنند، هیچ گفت‌وگویثمرتمری شکل نخواهد گرفت.»

به هر حال بهتر است این هجمه‌ها را جزء لاینفک تندروها و جریان شکست خورده انتخابات اخیر بدانیم که حتی به رهنمودهای رهبری هم وفقی نمی‌نهند و تنها مسیر تخریب را می‌شناسند. اینان همان افرادی هستند که حتی چشم بر فسادهای دولت سیزدهم هم بستند زیرا منفعت‌شان در آن بود. حتی در انتخابات مجلس دوازدهم هم با تأکید بالای رهبری مبنی بر مشارکت بالا، نه پایداری‌ها و اصولگرایان تددرو بلکه این اصلاح‌طلبان و میانه‌روها بودند که با کمترین امکانات سیاسی، بیشترین فعالیت را برای مشارکت حداکثری مردم کردند. درحالی که رصلاحت‌های بی‌دری نشان تمایل جناح مقابل بر حداقل مشارکت داشت زیرا ثابت شده که هر چقدر مشارکت جامعه کمتر باشد، شانس پیروزی آنها بیشتر است. آن انتخابات نشان داد که اصولگرایان اختلافات بسیاری دارند. به طوری که امروزه هم هجمه‌ها از تعداد اندکی از آنها شنیده می‌شود. اسفند ماه سال گذشته کاندیداهای انتخابات مجلس با حضور در فهرست‌های انتخاباتی مختلف در برابر یکدیگر صف‌آرایی کرده‌اند اما تعدد فهرست‌های انتخاباتی به ویژه در اردوگاه اصولگرایان باعث شد که علیه هم اعتراض یا حتی افشاکری کنند.

اصولگرایانی که ۴ سال (مجلس یازدهم) پیش به ترکیب مشابهی رای داد، بسیار امیدوار بود که مجلس جدید بتواند کارنامه موفق به نام اصولگرایان ثبت کند. اما چنین نشد و یکی از پرحاشیه‌ترین و ضعیف‌ترین مجالس بعد از انقلاب شکل گرفت که بستری بود برای دعوای درون جناحی تیم قالیباف و طیف پایداری.

دیدگاه: گزارش خارجی

استارمر بر سر دوراهی

نخست‌وزیر انگلیس از سوی مقامات سابق این کشور برای
احمله اوکراین به عمق روسیه تحت فشار قرار گرفته است

وزیران دفاع اسبق و نخست‌وزیر پیشین انگلیس، کی‌یر
استارمر، نخست‌وزیر کنونی این کشور را تحت فشار قرار
داده‌اند تا به اوکراین اجازه دهد حتی بدون حمایت آمریکا
از موشک‌های دوربرد علیه اهدافی در داخل خاک روسیه
استفاده کند. این درخواست از سوی ۵ نفر از وزیران دفاع
محافظه‌کار اسبق انگلیس، یعنی گرانت شاپس، بن الاس،
گاوین ویلیامسون، پنی مودرات، لیام فاکس و بوریس
جانسون، نخست‌وزیر پیشین از حزب محافظه‌کار مطرح
شده است. آنها به استارمر هشدار داده‌اند که «هرگونه
تاخیری درخصوص عدم حمله به عمق روسیه، پوتین
رئیس‌جمهوری روسیه را جسورتر خواهند کرد».

این درحالی است که ولودیمیر زلنسکی، رئیس‌جمهوری
اوکراین ماه‌هاست که به بهانه محدود کردن توان مسکو برای
انجام حملات از متحدانش خواسته است به این کشور اجازه
دهند از موشک‌های غربی از جمله موشک‌های دوربرد
آمریکایی اتکمز و استورم شادو (سایه توفان) برای حمله
به عمق خاک روسیه استفاده کند. استارمر و جو بایدن،
رئیس‌جمهوری آمریکا روز جمعه در واشنگتن درباره امکان
اجازه به کی‌یف برای استفاده از موشک‌های دوربرد برای
حمله به اهدافی در خاک روسیه رایزنی کردند اما تصمیمی
اعلام نشد و به‌نوعی هیچ موافقتی در این خصوص انجام
نشده است. برخی از مقامات آمریکایی عمیقاً نسبت به
اجازه به اوکراین برای استفاده از چنین موشک‌هایی و تاثیر
قابل توجه آن در جنگ اوکراین مشکوک هستند. پوتین
هشدار داده، اگر به اوکراین اجازه دهد با موشک‌های دوربرد
غربی روسیه را مورد حمله قرار دهد این به معنای جنگ
مستقیم غرب با روسیه خواهد بود.

در این راستا اولاف شولتس، صدراعظم آلمان در
نشست خبری به این موضوع اشاره کرد که اعطای مجوز
حمله به عمق خاک روسیه به نیروهای مسلح اوکراین
یک امر مشکل‌ساز است و برلین این اجازه را نخواهد
داد. او همچنین گفت که آلمان تصمیم واضحی درباره
بایدها و نبایدها گرفته است. این تصمیم تغییر نخواهد
کرد. سخنگوی شولتس پیش‌تر در پاسخ به پرسشی درباره
گفت‌وگوی نخست‌وزیر بریتانیا و رئیس‌جمهور آمریکا در
واشنگتن درباره حمله اوکراین به عمق خاک روسیه گفت:
«برد سلاح‌هایی که درحال حاضر ایالات متحده و بریتانیا
درباره آن بحث می‌کنند بسیار بیشتر از سلاح‌هایی است که
آلمان (به اوکراین) فرستاده است».

به موازات این روند، آدمیرال راب بانر، رئیس کمیته
نظامی سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) که بالاترین
مقام این اتحاد نظامی به شمار می‌رود اخیراً در نشستی در
پراگ گفت که «قانون درگیری مسلحانه به یک ملت این
حق را می‌دهد که از خود دفاع کند و این در مرز آن متوقف
نمی‌شود». وی گفت در عین حال، کشورهایی که سلاح
ارائه می‌کنند هم حق دارند، محدودیت‌هایی را برای استفاده
از آنها قائل شوند. این فرمانده ارشد ناتو گفت: «از نظر
نظامی، شما (آن حملات) را انجام می‌دهید زیرا می‌خواهید
دشمنی که به شما حمله می‌کند را ضعیف کنید تا نتنها با
موشک‌هایی که به سمت شما می‌آید بچنگید بلکه به عامل
شلیک‌کننده هم حمله کنید. بنابراین از نظر نظامی، دلیل
خوبی برای این کار وجود دارد؛ تضعیف دشمن، تضعیف
خطوط لجستیکی، سوخت و مهماتی که به میادین جنگ
می‌آید».

بانر گفت که ائتلاف نظامی ناتو با قرار دادن ۵۰۰ هزار
سرباز در آمادگی بالا، ایجاد نیروی واکنش متحدان ناتو،
به‌روزرسانی ساختار فرماندهی و انجام بزرگ‌ترین رزمایش
دفاع جمعی خود از زمان جنگ سرد، پیشرفت‌های
چشمگیری داشته است؛ از جمله با رزمایش «مدافع قاطع»
که شامل بیش از ۹۰ هزار سرباز در سراسر آلمان، لهستان
و کشورهای بالتیک بود و در طول سال گذشته برگزار شد.

منبع: ساندی تایمز

اعتراض به ماکرون

نتایج نظرسنجی «ایپسوس» که برای نشریه «اتریبون» برگزار شد،
نشان می‌دهد بیش از ۶۰ درصد فرانسوی‌ها معتقدند امانوئل ماکرون،
رئیس‌جمهور فرانسه با منصوب کردن میشل بارنیه، سیاستمدار
ارشد حزب راست‌میانه جمهوری‌خواه به‌عنوان نخست‌وزیر جدید
نتایج انتخابات پارلمانی ماه ژوئیه که در آن ائتلاف چپ‌گرای «جبهه
مردمی جدید» جایگاه نخست را کسب کرد، نادیده گرفته و بر همین
اساس اعتراض‌ها علیه وی شکل گرفته است.

مرگ در مانس

ژاک بیلان، بخشدار منطقه کاله اعلام کرد که بامداد یک‌شنبه
تیم نجات پیام هشدار می‌بنی بر وقوع سانحه برای قایق حامل
۵۹ سرنشین در آب‌های کانال مانس دریافت کرد و متأسفانه
با وجود اقدامات تیم امداد و نجات ۸ نفر از سرنشینان این
قایق جان خود را از دست دادند. وی خاطر نشان کرد که
کشته‌شدگان اتباع اتریه، سودان، سوریه، مصر، ایران و
افغانستان بودند.

شکایت ملانیا

ملانیا ترامپ، همسر دونالد ترامپ با انتقاد از حمله ۲۰۲۲
اف.بی.آی به عمارت مجلس «مارالگو» در فلوریدا در
رسانه‌های اجتماعی پستی منتشر کرد و گفت، اف.بی.آی
به منزل ما یورش آورد و تمامی متعلقات من را تفتیش کرد.
این فقط مربوط به من نمی‌شود، این هشدار است برای
همه آمریکایی‌ها و یادآوری برای آزادی‌ها و حقوق ما که باید
رعایت شود و مورد احترام قرار بگیرد.

هشدار صنعا

نیروهای مسلح یمن برای نخستین بار مرکز اسرائیل را با موشک بالستیک فراصوت هدف قرار دادند

فرشاد گلزاری
گروه بین‌الملل

روز گذشته (یک‌شنبه) یحیی سریع، سخنگوی نیروهای
مسلح یمن با انتشار بیانیه‌ای اعلام کرد که ارتش این کشور
مرکز نظامی مهمی را در اسرائیل هدف قرار داده است. در این
بیانیه آمده است: «یگان موشکی ارتش یمن عملیات نظامی
ویژه‌ای را اجرا کرد که در آن یک مرکز نظامی در منطقه یافا
هدف قرار گرفت. این عملیات با یک موشک بالستیک جدید
فراصوت انجام شد که در اصابت به هدف خود موفق عمل
کرد و سامانه‌های پدافندی اسرائیل در رهگیری و مقابله با آن
شکست خورد».

در بیانیه ارتش یمن آمده است: «این موشک مسافتی
حدود ۲۰۴۰ کیلومتر را ظرف ۱۱ دقیقه و نیم طی کرد و برای
اولین بار در تاریخ اسرائیل بیش از ۲ میلیون نفر به پناهگاه‌ها
رفتند. این عملیات در چارچوب مرحله پنجم و به عنوان نقطه
اوج اقدامات یگان موشکی انجام شد که تلاش‌های بسیاری
برای توسعه فناوری موشکی انجام دادند تا نیازهای میدان نبرد
و چالش‌ها با اسرائیل را برآورده کرده و موشک‌ها در اصابت به
اهداف و عبور از تمامی موانع و سامانه‌های رهگیری موجود در
زمین و دریا که برخی از آنها آمریکایی و برخی اسرائیلی است،
موفق عمل کنند».

در بخشی از این بیانیه به این موضوع تأکید شده که «موانع
جغرافیایی، حملات آمریکا و انگلیس، سامانه‌های رصد
و جاسوسی و مقابله، هرگز مانع از آن نخواهد شد که یمن
مقتدر وظیفه دینی، اخلاقی و انسانی خود در یاری رساندن
به ملت فلسطین را انجام ندهد و درحالی که در آستانه اولین
سالروز عملیات هفتم اکتبر قرار داریم، اسرائیل باید منتظر
حملات بیشتر و عملیات ویژه‌تری از جمله پاسخ به حمله
جناح‌کارانه‌اش به شهر الحدیده و استمرار عملیات پشتیبانی
از ملت فلسطین باشد».

این عملیات یعنی‌ها درحالی انجام شد که سرلشکر محمد
العاطفی، وزیر دفاع یمن و سرلشکر محمد الغماری، رئیس
ستاد کل ارتش این کشور قبل از شلیک موشک فراصوت
به مرکز اسرائیل طی پیامی اعلام کرده بودند که «دشمنان
طعم شکست را در دریا چشیدند و آنچه در دریا اتفاق افتاد
در خشکی نیز بعید و دور از دسترس نیست. پاسخ یمن به
حمله اسرائیل علیه الحدیده، کابوسی برای دشمنان خواهد
بود که امنیت آنها را به خطر خواهد انداخت و روزهای آتی
با غافلگیری‌هایی همراه خواهد بود که دشمن اسرائیلی توقع
آن را ندارد».

در همین راستا، ارتش اسرائیل با انتشار بیانیه‌ای این حمله
موشکی ارتش یمن را تأیید کرد. ارتش اسرائیل مدعی شده
موشکی که از یمن پرتاب شد، در منطقه‌ای خالی از سکنه در
مرکز اسرائیل در شرق تل‌آویو فرود آمد و سرنگون شده و هیچ
تغییری در دستورات جبهه داخلی ایجاد نشده است. به گفته
مقام‌های اسرائیل در نتیجه اصابت این موشک در ۱۰ کیلومتری
تل‌آویو کسی کشته نشده اما ۹ نفر هنگام به صدا در آمدن آژیر
خطر و فرار به سمت پناهگاه، جراحت سطحی دیدند. شبکه
المیادین هم درخصوص تبعات برخورد این موشک گزارش داد
آتش‌سوزی در محلی که موشک در تل‌آویو هدف قرار داده
بود، رخ داده است. الجزیره نیز اعلام کرده که آژیر خطر در
مرکز اسرائیل و در ۲۰ شهرک و شهر در شرق و جنوب تل‌آویو
به صدا درآمده است. خبرنگار الجزیره گفته است پس از

شناسایی موشکی که از شرق پرتاب شد، آژیر خطر در اکثر
مناطق مرکزی اسرائیل به صدا درآمد. برخی دیگر از منابع
اسرائیلی هم با انتشار چند تصویر نشان دادند که بخش‌هایی
از موشک رهگیر سامانه پیکان نیز در یک ایستگاه مترو در
مرکز اسرائیل سقوط کرده و باعث به وجود آمدن خسارت به
این ایستگاه مترو همچنین تاسیسات آن شده است و اعلام شده
که این ایستگاه به مدت چند روز برای بررسی میزان خسارت و
هرگونه خطر احتمالی تعطیل خواهد بود.

غافلگیری پدافند هوایی اسرائیل

آنچه در مورد حمله یگان موشکی ارتش یمن به عمق
اسرائیل بیش از هر چیز در رسانه‌های غربی و منطقه‌ای بدان
پرداخته شد، موضوع عدم واکنش صحیح و به موقع پدافند
هوایی اسرائیل بود. در بسیاری از اخباری که حتی از سوی
رسانه‌های اسرائیل منتشر شده‌اند به این موضوع اشاره شد که
مسیر حرکت موشک شلیک شده از یمن حدود ۲۰۰۰ کیلومتر
بود و زمان پرواز مورد نیاز برای یک موشک بالستیک برای
چنین مسافتی حدود ۱۵ دقیقه است اما شناسایی آن زمان
بسیار زیادی طول کشید و همین موضوع باعث شد تا تعداد
زیادی موشک رهگیر مختلف به سمت موشکی که از یمن
می‌آمد، شلیک شود اما نتوانستند این موشک را رهگیری و
منهدم کنند.

در این خصوص یورونیوز اعلام کرده که چند صدای انفجار
در منطقه اصابت موشک شنیده شد که به گفته ارتش، صدای
رهگیرهای موشک پرتاب شده با سامانه پدافندی ختس یا
پیکان اسرائیل بوده است. این رسانه اروپایی در گزارش خود
نوشته که «مقامات نظامی اسرائیل می‌گویند، پدافند ختس
۳ که مسئول رهگیری موشک در خارج از فضای اسرائیل
است، درست عمل نکرده اما در دومین مرحله، سامانه ختس
۲ موشک شلیک شده را منهدم کرده است. به نوشته یورونیوز،
ارتش اسرائیل اعلام کرده که بدون تأیید قطعی اخبار در این
زمینه درحال بررسی این موضوع است که چرا سامانه ختس ۳
نتوانسته موشک شلیک شده از سوی ارتش یمن را در خارج از
حریم اسرائیل رهگیری کند.

برخی از رسانه‌های اسرائیلی هم با انتقاد از عملکرد
سامانه‌ها در رهگیری این موشک اعلام کردند که ماهواره‌های

جاسوسی اسرائیل و آمریکا که قرار بود، پایگاه‌های احتمالی
شلیک موشک در یمن را ردیابی کنند، موفق به رصد موشک
نشدند و حتی قرار بود ماهواره‌های آمریکایی گرمای شدید
تولید شده توسط موتور موشک را دریافت کرده و به ارتش
اسرائیل گزارش دهند اما این اتفاق رخ نداد و برای اولین بار
موشک یعنی‌ها به قلب اسرائیل رسید. همچنین قرار بود،
رادار ناوهای آمریکایی و اسرائیلی در دریای سرخ این موشک
را شناسایی و رصد کنند که چنین اتفاقی رخ نداد. به اعتقاد
تحلیلگران نظامی اسرائیل، این موشک باید توسط رادار
دوربرد ایکس در صحرای نقب که توسط سربازان آمریکایی
اداره می‌شود، رهگیری می‌شد اما آنها هم نتوانستند موشک
شلیک شده از خاک یمن را رهگیری و منهدم کنند که تمام
این موضوعات نشان از یک شکست بزرگ در عرصه نظامی
و امنیتی دارد.

تمامی این اتفاقات درحالی رخ می‌دهد که بخش زیادی از
افکار عمومی همچنین مقامات اسرائیل درحال انتقاد گسترده
از نتایج و به دلیل ادامه جنگ در غزه هستند. آنها اعتقاد
دارند که شلیک موشک یعنی‌ها به عمق اسرائیل صرفاً به دلیل
پاسخ درخصوص حمله اخیر اسرائیل به الحدیده نبوده است
بلکه معتقدند این ارتش یمن با این اقدام سعی کرد تا به تمام
شهرندان اسرائیل و مقامات آن بفهماند که دیگر هیچ مانعی
برای ضربه زدن به تل‌آویو وجود ندارد و همین موضوع می‌تواند
افکار عمومی و حتی مقامات را مقابل نتایج قرار دهد.
به‌عنوان مثال، جمال زحلقه، عضو پیشین کتس اعلام کرده
که نتایج و قصد دارد در غزه و منطقه فیلادلفیا برای سال‌های
طولانی باقی بماند و مذاکرات آتش‌بس را به بن‌بست بکشانند
چراکه او از بازخواست شدن ترس دارد و بر همین اساس به
دنبال ادامه جنگ در غزه است اما مشخص نیست که خروجی
این روند چه خواهد بود. این در حالی است که نتایج و در
واکنش به اعلام اصابت موشک شلیک شده از سوی یمن به
اسرائیل صراحتاً اعلام کرد که یعنی‌ها باید می‌دانستند، بهای
سنجینی برای هر اقدامی جهت حمله به ما پرداخت خواهند
کرد. این اعلام موضع را اگر در کنار تلاش اسرائیل برای تشدید
درگیری با لبنان قرار دهیم به وضوح می‌بینیم که او حالا به
دنبال تشدید درگیری در جبهه‌هایی مانند لبنان و یمن است تا
بتواند همین روند بحران را ادامه دهد.

دریچه: تحلیل عادات

قلب جامعه

فواید طبقه متوسط

حسن محرابی
پژوهشگر

از زمانی که طبقه متوسط در جامعه ظاهر شد، جوامع توسعه‌یافته شکل گرفتند زیرا طبقه متوسط ضریب قلب جامعه و اقتصاد است. این بخش از اجتماع موتور رشد در دو دهه گذشته بوده است. باید باور داشت که اقتصاد اکثر کشورها را مصرف‌کننده می‌کند. بنابراین طبقه متوسط بر جنب‌وجوش، مصرف‌کننده و کاتالیزوری برای سرمایه‌گذاری شرکت‌های اقتصادی است. طبقه متوسط هم‌چنین تولیدکننده مهمی نیز هستند و درآمدهای مالیاتی مستقیم و غیرمستقیم قابل توجهی را به همراه دارند. بدون هیچ‌گونه بزرگ‌نمایی، آن‌ها بخش اصلی در جامعه هستند زیرا از جنبه‌های مختلف به جامعه تعادل می‌بخشند. قبل از ظهور جامعه متوسط؛ این باور نادرست وجود داشت که دستاوردهای آن‌هایی که در بالا هستند در نهایت به طبقات پایین خواهد رسید اما سیاست‌گذاران امروزه می‌دانند که یک نظریه جایگزین برای رشد اقتصادی وجود دارد. در طول دهه‌ها، آن‌ها تنها بر دو گروه اجتماعی یعنی ثروتمندان و فقرا، تمرکز کرده بودند و از نقش اجتماعی-اقتصادی گروه‌های میانی غفلت می‌کردند. البته در همان شرایط هم فقر در اکثر طرح‌های دولتی نادیده گرفته می‌شدند. این برنامه‌ریزی در کشورها که منجر به شکل‌گیری اولیه نظام سرمایه‌داری شد، بیشتر متوجه ثروتمندان بود. ثروتمندانی که از شبکه مالیاتی «فرار» می‌کردند. در نهایت این فرار از مالیات توسط پولدارها موجب چرخش سیاست‌گذاری‌ها شد و به موازات آن، اتکالی دولت به مالیات‌های غیرمستقیم افزایش یافت. به‌گونه‌ای که اکنون تقریباً نیمی از درآمد ناخالص مالیاتی جوامع ناشی از مالیات‌های غیرمستقیم است که بیشتر طبقه متوسط آن را می‌پردازند. در حقیقت این درآمد مالیاتی ناشی از مصرف روبه‌رشد طبقه متوسط است. طبقه متوسط دارای تنوع جمعیتی زیادی است و آنان بیشتر در نقاط شهری مستقر هستند. آنها اقتصاد شهر را سامان می‌دهند و به جامعه گسترده شهری خدمات می‌دهند. آنها کارمندان ادارات و سازمان‌ها بوده و نیز در مشاغل مانند: لوله‌کش، نجار، برقکار، مکانیک و فروشندگان خیابانی و مانند آن در حال فعالیت هستند. موضوع مهم آن است که رشد سریع سه دهه اخیر در کشورهای توسعه‌یافته؛ اکثریت مردم را از میان طبقه فقیر خارج کرده است زیرا حتی اگر نیمی از افراد فقیر به درآمد متوسط روی بیاورند، بخش مصرف را تحریک می‌کند و باعث رشد اقتصادی می‌شود. در اقتصادهای نابرابر مانند هند که در آن تنها یک‌سوم از مردم قادر به پرداخت هزینه‌های اولیه هستند؛ جامعه بیشتر راکد و ساکن است. در حالی که طبقه متوسط با بهره‌گیری از اوقات تعطیلات، سرگرمی، توجیه به سلامتی، استفاده از تجمیل، خرید وسایل بادوام و مانند آن موجب تحرک اجتماعی می‌شوند. آنها به لطف قدرت خرید مناسبی که دارند، می‌توانند موجب شکل‌گیری آن نوع جامعه‌های شوند که اکثر مردم، سبک زندگی مشابهی داشته باشند. وجود طبقه متوسط موجب تغییر الگوی مصرف از «ضرورت‌ها» به «اختیاری» نیز خواهد شد. این امر تسریع‌کننده و موجب افزایش «ارزش» است زیرا با افزایش تعداد اعضای درآمدزا به ازای هر خانوار، درآمد قابل تصرف خانوار رشد و اقتصاد را تقویت می‌کند. در این وضعیت، تقویت طبقه متوسط از ناهمگونی درآمد در میان آحاد جامعه جلوگیری می‌کند. نقش این نکته در خصوص برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری برای جامعه نیز بسیار آشکار است زیرا از بی‌تفاوتی یا عدم درک سیاست‌گذاران در مورد همبستگی بین مصرف و رشد به صورت جدی پیشگیری می‌کند. سیاست‌گذاران عاقل از اهم رشد، شهروند خوب، «انبوه» درآمد متوسط، که تجمع نیرومندی از محرک‌های اقتصادی کوچک را ممکن می‌سازد؛ کاملاً مطلع هستند. در کنار همه این مسایل، طبقه متوسط یک بخش بسیار فعال جامعه است زیرا کارآفرینی و اختراع، ریشه در طبقه متوسط دارد. آنها هستند که در زمینه‌های مختلف در قالب بخش خصوصی کوچک سرمایه‌گذاری می‌کنند و اصولاً دستاورد دنیای جدید یعنی فناوری محصول پیدایش، حضور و فعالیت طبقه متوسط است. این بخش مهم در جامعه برای تحرک رو به بالا غیرت دارند هم‌چنین در آموزش و سلامت بیشتر از بخش‌های دیگر سرمایه‌گذاری می‌کنند. بنابراین طبقه متوسط در ایجاد سرمایه انسانی، افزایش چندین پارامتر اجتماعی و فرهنگی نقش دارند. نقشی که منحصر در اختیار آن‌هاست. به همین جهت طبقه متوسط برای هر جامعه‌ای مفید است.

هیأت امنای جدید بنیاد ایران شناسی

رئیس‌جمهور به استناد بند یک و تبصره دو ماده ۸ اساسنامه اصلاحی بنیاد ایران‌شناسی مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی طی حکمی اعضای حقوقی جدید هیأت امنای بنیاد ایران‌شناسی را معرفی کرد. حسین سیمایی‌صراف وزیر علوم، عباس صالحی وزیر ارشاد، عباس عراقچی وزیر خارجه، علیرضا کاظمی وزیر آموزش و پرورش و حمید پورمحمدی رئیس‌سازمان برنامه و بودجه، اعضای حقوقی جدید بنیاد ایران‌شناسی هستند.

قدمت ۱۳۰۰ ساله شعر فارسی

محمد دهقانی: با توجه به فصاحت، بلاغت، شوریدگی و پختگی‌ای که در شعر رودکی و شاعران هم‌عصر او در قرن سوم هجری وجود دارد، نمی‌توان پذیرفت این روند بدون هیچ پیشینه‌ای اتفاق افتاده است. این میزان از پختگی، نشان می‌دهد، فن و سزاوار شعر به پیش از او بازمی‌گردد. با این وصف می‌توان گفت، شعر فارسی حدود ۱۲۰۰ الی ۱۲۵۰ سال در تاریخ ادبیات ایران قدمت دارد.

فراخوان جایزه نقد زرین

فراخوان سومین دوره جایزه دوسالانه «نقد زرین» یادنام زنده‌یاد دکتر عبدالحسین زرین‌کوب منتشر شد. انجمن علمی نقد ادبی ایران با هم‌کاری و حمایت شماری از انجمن‌های علمی مردم‌نهاد و مراکز دانشگاهی با هدف حمایت و تشویق پژوهش‌های اصیل انتقادی و جریان‌ساز که با رویکرد مدرن به متون ادب فارسی و در قالب مقاله تألیف شده باشند، سومین دوره جایزه دوسالانه نقد زرین را در اسفند ۱۴۰۳ برگزار می‌کند.

مردی از جنس قصه

ابراهیم اقلیدی مترجم و محقق هزارویک شب در گذشت

ابراهیم اقلیدی، مترجمی که عمده آوازه‌اش به دلیل ترجمه «هزارویک شب» و مطالعات و اشرف‌اش به ادبیات کهن و قصه‌شناسی است، پس از یک دوره بیماری طولانی یک‌شنبه ۲۵ شهریور درگذشت. ابراهیم اقلیدی، متولد ۱۳۲۷ در اقلید فارس و دارای مدرک لیسانس در رشته حقوق از دانشگاه تهران بود. بیشترین شهرت او در زمینه ترجمه و تحقیق «هزار و یک‌شب» بود. اقلیدی بد طولانی در معرفی و ترجمه قصه‌های کهن به عنوان مترجم و ویراستار داشت. اغلب آثاری که از او در بازار کتاب موجودند، موضوعاتی مانند قصه‌ها و افسانه‌های کهن دارند. رمان نوجوان «گمشده شهرزاد» و «دنیای قصه‌گویی»، «سفرهای سندباد» و «هسیود و هومر» از جمله آثاری هستند که او به عنوان ویراستار و مترجم در خلق دوباره آن‌ها نقش داشته است.

۱۱ سال با هزارویک شب

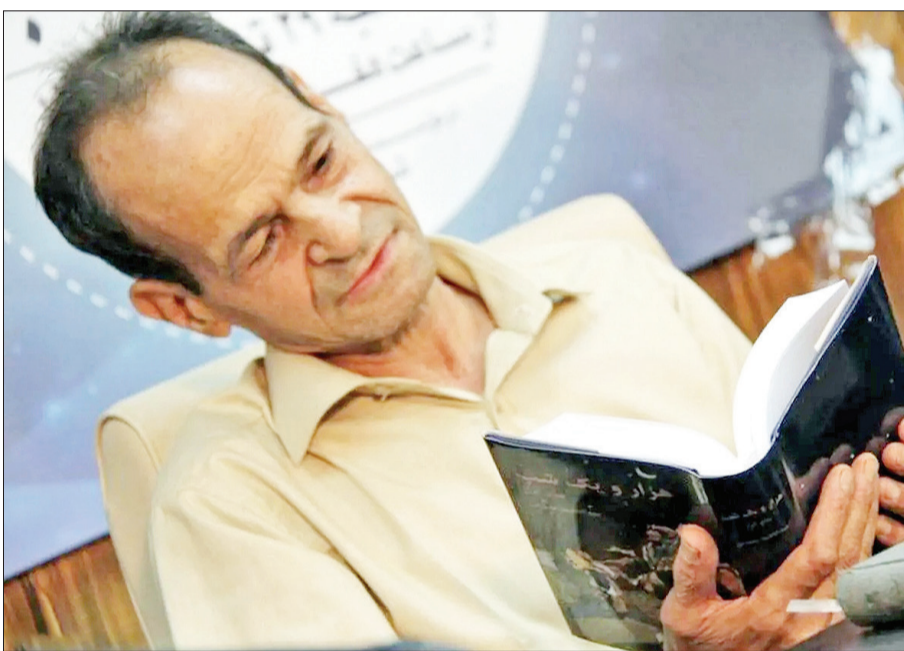
تصحیح و ترجمه متون کهن و کلاسیک از پرزحمت‌ترین فعالیت‌هایی است که یک نویسنده، محقق یا مترجم و مصحح می‌تواند داشته باشد. ترجمه و تصحیح این متون کاری پرزحمت است و علاوه بر توانایی‌های علمی و اشرف به زبان‌های مختلف نیازمند پشت‌کاری است که تنها با عشق و علاقه زیاد نسبت به آن کار قابل توجیه است. ابراهیم اقلیدی یکی از همین مترجمان و مصححان بود. علاوه بر کتاب‌های زیادی که در حوزه کودک و نوجوان ترجمه و ویراستاری کرده، ترجمه کتاب مهم «هزارویک شب» را نیز از خود به یادگار گذاشته است. «هزارویک شب» نام داستانی بدون نویسنده مشخص است که با تکنیک داستان در داستان و حول محور یک داستان واحد نوشته شده است. «هزارویک شب» راه‌آورد سفر قصه‌ها، فرهنگ‌ها و تمدن‌هاست و پس از «اودیسه» هومر تنها اثر داستانی جهان است که یک سره از سفر پدید آمده. کتابی که بیشترین بخش آن در مسیر حرکت کاروان‌ها و کشتی‌ها و در کاروان‌سراها، میدان‌ها، بازارها و معرکه‌های قصه‌گویان خلق و نقل شده و دهن به دهن گشته و افسانه‌ها و قصه‌ها را با فرهنگ‌های مندرج در آن‌ها، جابه‌جا و نسل به نسل انتقال داده و سرانجام در فاصله ۱۰ قرن دفتر به دفتر گردآوری و بازنویس شده است و طی قرن‌های ۱۵ و ۱۶ میلادی، «الف لیله و لیله» را پدید آورده و در قرن ۱۷ به صورت کنونی (نسخه‌های چاپی بسولاقی ۱ و ۲ و کلکته ۲ و ۱ و ...) درآمده است. ماجراهای «هزارویک شب» همه از سفر آغاز می‌شود. شاه‌زمان به قصد دیدار برادرش شهریار از سمرقند بار سفر می‌بندد و برای آوردن هدیه‌ای که با خود نیاورده در لحظه رفتن به قصر بازمی‌گردد و از آن‌چه در سرای او می‌گذرد (خلوت کردن ملکه با غلامک سیاه) آگاه می‌شود و سفر بیرونی او به سفری اندرونی [به درون خویش] دگرگون می‌شود. راولی در این کتاب، «شهرزاد» دختر باهوش وزیر است که برای فرار از کشته شدن توسط پادشاه، ناچار است برای او قصه بگوید.

داستان‌های این کتاب مجموعه‌ای از حکایت‌های هندی، عربی و ایرانی در دوران باستان و خلفای اسلامی است. به‌رغم آن‌که بسیاری ریشه این مجموعه را هزار افسان ایرانی می‌دانند اما نزدیک به یک قرن‌نیم زمان می‌برد تا این کتاب به فارسی ترجمه شود تا این‌که ۱۸۰ سال قبل عبداللطیف تسوجی تیریزی، مأمور ترجمه این کتاب به زبان فارسی شد. با گذشت بیش از ۱۶۰ سال از ترجمه تسوجی،

ابراهیم اقلیدی به پیشنهاد نشر مرکز عهده‌دار ترجمه جدیدی از آن شد که تکمیل آن ۱۱ سال به طول انجامید. ترجمه اقلیدی براساس متن‌های عربی و با اتکا به ترجمه انگلیسی و فرانسوی آن انجام شد و حاصل کار، ارائه کامل‌ترین ترجمه فارسی «هزارویک شب» بود.

عباس مخبر، مترجم، اسطوره‌شناس و از دوستان نزدیک ابراهیم اقلیدی درباره ترجمه او از «هزارویک شب» گفته است: «من واسطه معرفی ایشان برای ترجمه و انتشار این کتاب به نشر مرکز بودم. در تمام طول کار شاهد بودم که چگونه او با دقت تمام نسخه‌های عربی، انگلیسی و فرانسه را بررسی می‌کرد تا کار در نهایت خوب و بی‌نقص درآید. اقلیدی در عین حال همیشه با حداقل‌ها، زندگی و کار می‌کرد. یادم هست مدتی عضلات صورتش مشکلی پیدا کرده بود و پلک‌هایش می‌افتاد اما او کبریت می‌گذاشت بین فاصله پلک‌هایش و در کمال ناباوری کارش را ادامه می‌داد. در ترجمه اقلیدی نه تنها با زبان و بیان آسان‌یاب‌تری روبه‌رو هستیم بلکه با متن کامل‌تری نیز مواجه می‌شویم. اقلیدی کوشیده است با استفاده از نسخه‌های مختلف عربی، فرانسه و انگلیسی هزارویک شب، متن کامل‌تری از این مجموعه فراهم کند سپس ترجمه آن را در اختیار مخاطبان قرار دهد.»

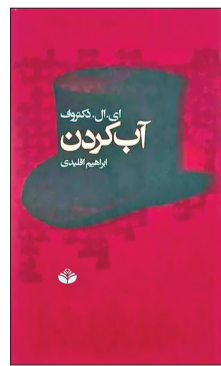
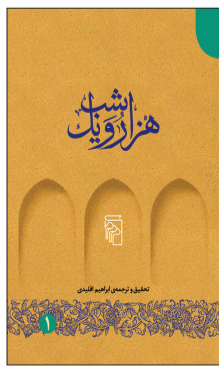
ابراهیم اقلیدی درباره دلیل ترجمه دوباره این اثر و مقایسه ترجمه خودش با ترجمه‌ای که از تسوجی موجود است، گفته است: «تسوجی در زمانی زندگی می‌کرد که زبان فارسی هنوز مدرن نشده بود. ویژگی زبان ترجمه او نزدیکی به زبان عربی بود. یکی دو اشتباه کوچک در ترجمه تسوجی دیده می‌شود اما

ترجمه او بی‌نقص‌ترین ترجمه موجود از هزارویک شب به زبان فارسی است. این را بدون هیچ ریایی عرض می‌کنم که زبان من در ترجمه هزارویک شب آشننگی‌هایی دارد اما تسوجی از کلمه‌های فرانسوی معرب شده یا زبان‌های دیگر نیز بهره برده و زبان فارسی او در عین حال زبان فارسی اصلی است.»

ترجمه و تصحیح یک نسخه کهن مرارت‌های زیادی برای مترجم دارد و نیازمند یک فعالیت مستمر بدنی و ذهنی در مدت زمانی نسبتاً طولانی است. عباس مخبر که در زمان ترجمه مجموعه «هزارویک شب» شاهد تلاش‌های اقلیدی در این زمینه بوده درباره روند کاری این مترجم می‌گوید: «از آنجایی که اقلیدی نگاهی تحلیلی‌گر داشت هم‌چنین اشرف کافی او به زبان‌های فرانسه و عربی و اطلاعات کاملش درباره ادبیات قدیم ایران، او را کاندیدی مناسبی برای انجام این کار قلمداد می‌کرد. من یادم است که اقلیدی با چه شور و هیجانی در زمان استقرارش در نشر مرکز به این کار می‌پرداخت و با چه شوری درباره نسخه‌های مختلف و مقابله‌هایی که انجام می‌داد، صحبت می‌کرد. کتاب «هزارویک شب» چند سالی طول کشید تا به اتمام برسد و همواره در تمام زمان ترجمه و گردآوری آن، اقلیدی غرق کار می‌شد و با عشق کار می‌کرد.»

علاقه و تخصص ابراهیم اقلیدی تنها به متونی که ریشه در شرق و ادبیات فارسی دارند، محدود نمی‌شد. قصه چیزی بود که این مترجم را همواره به سوی خود می‌خواند. اقلیدی آثاری از ادبیات کلاسیک و قصه‌ها و افسانه‌های دیگر کشورها نیز ترجمه کرده است. «شاهزاده خوشبخت» اثر اسکار ایلد، «قصه‌ها و افسانه‌های مردم ژاپن»، «قصه‌ها و افسانه‌های مردم اسکاتلند»، «قصه‌ها و افسانه‌های مردم هند»، «قصه‌ها و افسانه‌ها» نوشته لئو تولستوی هم‌چنین ترجمه رمان‌ها و داستان‌هایی چون «آب کردن» نوشته ای. ال. دکتروف، «مگره و دیوار سنگی» و «کتاب مگره و مرد نیمکت‌نشین» نوشته ژرژ سیمنون از آن جمله‌اند. این مترجم دستی هم در ترجمه آثار سیاسی دارد و «ایتالیای فاشیست» از آلن کسلاو و «آمریکا در ستیز با حقوق بشر در جهان سوم» اثر نوام چامسکی را ترجمه کرده است. از دیگر آثاری که با ترجمه اقلیدی به فارسی برگردانده شده، می‌توان به اشعاری از آزا پاونو و آثاری از آیزاک آسیموف برای نوجوانان اشاره کرد.

گزارش تلویزیون

معاون سیمیا از عدم توافق قطعی با مدیری خبر داد
حضور مهران مدیری در تلویزیون
قطعی نیست

معاون سیمیا درباره مذاکره با مهران مدیری برای ساخت یک مجموعه نمایشی بیان کرد که هنوز ماجرا قطعی نیست و فعلاً مدیری در حال نگارش متن است. مسأله با هنرمندان مختلفی مشغول مذاکره هستیم و مدیری هم مستثنا نیست.

محسن برمهانی در پاسخ به سوالی درباره جزئیات این توافق گفت: وقتی توافقی نشده است چرا باید جزئیات را بگویم؟ آقای مهران مدیری متنی می نویسد و هنوز قطعی نیست چون فعلاً دارد نوشته می شود و همان طور که می دانید، نظام تولید متن از نظام تولید اثر منفک شده است.

برمهانی در حالی از نوشتن متن توسط مدیری می گوید که این کارگردان و برنامه ساز، سناریوهایی که برای تلویزیون و شبکه نمایش خانگی می سازد را خود نمی نویسد و همیشه تیم نویسندگان این کار را بر عهده دارند و اینکه معاون سیمیا از نوشتن متن این برنامه توسط مدیری می گوید جای شگفتی بسیار دارد. معاون سیمیا در حالی این اظهارات را بیان می کند که حدود یک هفته پیش مدیر شبکه نسیم در نشست خبری خود ادعا کرده بود که مهران مدیری در تدارک ساخت برنامه برای تلویزیون است. محمدرضا خوشرو، مدیر این شبکه در این نشست اعلام کرده بود: «دوره می» و آقای مدیری مشکلی ندارد و فکر می کند یک گیر اداری و قراردادی با تهیه کننده است که اگر حل شود حتماً ادامه آن قسمت ها را هم داریم. از ابتدای امسال مدیران تلویزیون مدام ادعا می کنند که مسیر برای بازگشت مدیری هموار شده و مشکلات مربوط به پخش «دوره می» هم رفع شده است. این در حالی است که از آن زمان تا به امروز، نه خبری از پخش «دوره می» است و نه برخلاف گفته مدیران به نظر می رسد، مدیری تصمیم بر بازگشت به تلویزیون داشته باشد. چرا که او مدام در حال برنامه سازی در شبکه خانگی است. روزنامه سازندگی همان زمان در گزارشی به عدم حضور مدیری در تلویزیون اشاره کرده بود.

محسن برمهانی در پاسخ به سوالی درباره سریال های طنز صداوسیما در جمع خبرنگاران عنوان کرد: سازمان برای نگه داشتن مخاطب خود باید در یک جاهایی هزینه کند و حتماً طنز از آن قسمت هاست که سازمان برایش هزینه می کند. وی درباره محدودیت ها در حوزه طنز گفت: اگر منظور از دست بسته بودن، شوخی های مبتذل است، بله سازمان این دست را بسته است. الان به دلیل فراگیر شدن برخی کارهای مجازی در شبکه های اجتماعی (که منظورم پلتفرمها نیست) مصرف طنز مخاطب نوجوان تغییر پیدا کرده است که لزوماً هم این طنزها مصرف عمومی کشور نیست. تجربه نشان داده است، کمدهای خوب و ایجاد موقعیت های طنز خوب می تواند همه چیز را پشت سر بگذارد. محدودیت هایی که گفته می شود تلویزیون دارد، چیزی است که مخاطب از تلویزیون انتظار دارد و می خواهد در کنار خانواده بشنید و آثار را ببیند.

برمهانی درباره مرکز سیمیمغ بیان کرد: این مرکز روی سیت کام، تله تاتر و توجه به موضوعات مغفول در حوزه برنامه سازی فعالیت دارد. وی در بخش دیگر صحبت هایش درباره نیمه تمام ماندن پخش دو سریال طنز تلویزیون «بدل» و «در بندون» بیان کرد: سریال «بدل» به کارگردانی علی مسعودی با شهادت آیت الله رئیسی و محرم و صفر همزمان شد و در آینده پخش می شود. سریال «در بندون» به کارگردانی حسن لفافیان از تولیدات سازمان صداوسیما نبود. تشخیص ما این بود که کیفیت لازم را ندارد و اثر قابل قبولی نیست. این مجموعه فعلاً متوقف شده اما ممکن است اصلاحاتی صورت بگیرد و پخش شود. برمهانی در پایان درباره بازگشت برندها به تلویزیون عنوان کرد: شاید به دلایل مختلف یک برنامه را برنگردانیم چون با برنامه خوبی نبوده، یا تاریخ مصرفش تمام شده است یا مسأله کپی رایت و دیگر مسائل را دارد. با این حال، برندها و افرادی که سازمان نمی خواهد با آنها کار کند خیلی تعداد کمی هستند. شاید الان غیر قابل پخش ترین عناوین برنامه ها در ذهن شما بیاید که اتفاقاً ما مذاکره می کنیم که آنها ادامه پیدا کنند و پخش شوند.

درگذشت هنرمند پیشکسوت

صدرالدین حجازی، بازیگر قدیمی سینما و تلویزیون ایران که از مدتی قبل به دلیل بیماری سرطان در بیمارستان بستری بود روز گذشته در سن ۷۶ سالگی درگذشت. از میان فیلم های سینمایی صدرالدین حجازی می توان به نقش آفرینی او در «ناخدا خورشید»، «روز شیطان»، «مزاحم»، «سنستوری»، «تردید» و «خرس» اشاره کرد. «کوچک جنگلی»، «روزی روزگاری»، «مختارنامه»... از سریال هایی که او در آنها بازی کرده بود.

مستند آرته درباره اسرائیل و غزه

مستندی درباره رهبران راست گرای اسرائیل با برنامه الحاق غزه، کرانه باختری و فراتر از آن که به سفارش «آرته» و توسط جاوا ساخته شده اکنون به ۳TV اسپانیا پیش فروش شده و انتظار می رود در هفته های آینده در بازارهای بیشتری به فروش برسد. «اسرائیل: وزیران هرچ و مرچ» که به پس زمینه تخریب غزه توسط اسرائیل پس از حمله حماس در ۷ اکتبر می پردازد، درباره راست گرایان دولت در تاریخ اسرائیل است.

پاسخ کاپولا به ترامپ

فرانسیس فورد کاپولا در پاسخ به دونالد ترامپ مبنی بر اینکه مهاجران، حیوانات خانگی می خورند این حرف را بسیار توهین آمیز دانست و گفت: وقتی مردم هائیتی تحقیر شدند واقعاً عصبانی شدم. احساس می کنم مردم هائیتی جزو مهربان ترین سخاوتمندانترین و فوق العاده ترین افرادی هستند که تا به حال دیده ام. آنها هرگز به خاطر پیروزی در شورش بردگان بخشیده نشده اند و از زمانی که خود را آزاد کرده اند، مجازات شده اند.

عقب گرد و تکراری

نگاهی به فیلم مفتبر ساخته عادل تبریزی

یاسمن خلیلی فرد
منتقد فیلم

هر فیلم یک فیلمساز ناخودآگاه با فیلم قبلی او مقایسه می شود. عادل تبریزی در «گیج گاه» نوید حضور کارگردانی کاربلد را به مخاطبان داد؛ فیلمسازی که به نظر می رسد، سینما را می شناسد و می تواند فیلم هایی بسازد که در عین همه پسند بودن در محتوا و اجرا نیز قابل قبول باشند و حتی نامزد جایزه شوند. «مفتبر» اما حرکتی رو به عقب در کارنامه اوست؛ فیلمی که حتی در میان آثار سینمای کمدهای این روزها نیز حرف چندانی برای گفتن ندارد. بسیاری از فیلم های کمدهای این روزها گیشه را قبضه کرده اند، رسالت خود را سرگرمی و خندانند مخاطب اعلام می کنند اما فیلم مذکور حتی موفق به خندانند مخاطب هم نمی شود و نگارنده را به عنوان یک مخاطب بیس از احساسی دچار سردرگمی و ناباوری کرد! ناباوری از اینکه چگونه ممکن است فیلمی با عواملی کاملاً حرفه ای این چنین نازل و سطحی از آب دربیاید. چگونه می توان تا این حد ساده انگارانه فیلم ساخت و انتظار داشت، مخاطب سخت پسند این روزها از تماشایش لذت ببرد؟ چگونه کارگردان «گیج گاه» فیلمی تا این حد کسالت بار و شتاب زده ساخته است؟ و بزرگترین سوالی که در سرم می چرخد این است که سحر دولتشاهی، حامد بهداد و از همه عجیب تر رضا بابک در چنین فیلمی چه کار می کنند؟ اصلاً چه طور حاضر شده اند برخی از دیالوگ های کاملاً جنسیت زده فیلم را به زبان آورند؟ مثلاً آنجایی که سحر دولتشاهی علناً به بهداد می گوید، «بیسا منو بگیر»، (یعنی با من ازدواج کن)؛ حامد بهداد چگونه حاضر است آن حرکات موزون را با آن قطعات موسیقی نازل انجام دهد و خودش هم آنها را بخواند، در حالی که زائر فیلم موزیکال نیست، چرا فیلم شبیه فیلم های فارسی پیش از انقلاب است؟ مهمانی خانه خانم تیمور (شقایق فراهانی) چرا آنقدر سخیف و سطح پایین است؟ چرا حامد بهداد باید آن وسط آواز بخواند و اصطلاحاً مجلس را گرم کند؟ و چرا حتی فیلم صحنه آبگوشته خوری دارد، در حالی که به نظر نمی آید بنا بوده ادای

دینی به سینمای آن دوران بزند؟! اینکه صرفاً فیلمساز به سینما یا حال و هوای آن دوران علاقه مند است، دلیل موجهی برای این نیست که فیلمش را بی هیچ دلیل شفافی در آن فضا بسازد. پس چه فرقی خواهد بود میان فیلم های اصطلاحاً آبگوشته آن دوران با فیلم هایی که در این زمانه ساخته می شوند و آن فیلم ها را قبول ندارند؟! خط داستانی «مفتبر» تکراری است. هیچ تعلیق و کششی در متن آن به چشم نمی خورد. وقایع به شکلی سردستی دنبال هم چیده شده اند و رخدادها صرفاً موقعیت هایی هستند که به قصه تبدیل نمی شوند. فیلمساز کوشیده است تا کمدهای فیلم را با شوخی های کلامی، رقص و آوازهای بی معنا و اتفاقات تکراری و لوس جلو ببرد و کمترین پیشرفتی در بستر روایی فیلم شکل نمی گیرد.

مستانه مهاجر به وضوح می کوشد تا با تدوینی حرفه ای سروشکلی به فیلم بدهد و دست کم تا حدودی به آن ریتم ببخشد اما این اتفاق به واسطه متن پرخرفه و بی کشش کار و موقعیت های سطحی و انفعال شخصیت ها چندان به چشم نمی آید و کاری از پیش برده نمی شود. اینکه فیلمساز در پایان بندی به شکلی کاملاً بی ربط تکیه هم به فیلم «همسفر» می زند و حتی از موسیقی متن آن فیلم استفاده می کند نیز به زعم من جذابیتی به کار نمی بخشد. اساساً همه چیز در «مفتبر» به شکل قطعاتی بی ربط و عاریه ای به هم منگنه می شوند و هیچ یک در جهت تکامل عنصر دیگر به کار نمی رود.

شاید اگر نام این فیلمساز در تیتراژ فیلم نیامده بود، شاید اگر تدوینگر و مدیر فیلمبرداری و طراح صحنه و لباس آن و از همه مهم تر بازیگرانش اشخاص دیگری بودند، آن وقت توقع مخاطب نیز از تماشای آن پایین تر می آمد. در آن صورت می پذیرفتی که جنس فیلم شبیه همان دسته از آثاری است که پیش از این از همین تهیه کننده در سینمای کمدهای ایران دیده بودیم. اما وقتی نام سحر دولتشاهی در تیتراژ می آید، وقتی رضا بابک بزرگ را در فیلم می بینی، وقتی حامد بهداد نقش اصلی را ایفا می کند آن وقت است که شوکه خواهی شد. «مفتبر» برای من شبیه یک شوک بزرگ بود که بعید است به این زودی ها از آن بیرون بیایم!

آگهی فراخوان ارزیابی کیفی مناقصه عمومی یک مرحله ای

مناقصه شماره ۳۵-۱۴۰۳-۱۳۰۶

شماره فراخوان در سامانه ستاد ۲۰۰۳۰۰۱۰۳۴۰۰۰۰۷۸

نوبت دوم

شناسه آگهی: ۱۷۸۴۸۰۱

مربوط به سال ۱۴۰۱ به همراه تاییدیه ثبت صورتهای مالی حسابرسی شده در سامانه پردیس جهت تایید اصالت گزارش. برآورد کارفرما: مبلغ ناخالص ۲.۱۵۹.۶۹۶.۸۷۵.۰۰۳ ریال برای مدت ۲۴ ماه می باشد. نحوه دریافت اسناد استعلام: از کلیه اشخاص حقوقی واجد شرایط دعوت می گردد حداکثر سه روز پس از انتشار آگهی نوبت دوم جهت دریافت اسناد و مدارک ارزیابی کیفی به نشانی اینترنتی setadiran.ir سامانه تدارکات الکترونیکی دولت مراجعه و اسناد استعلام ارزیابی کیفی را دریافت نمایند. لازم به توضیح است که پس از انجام فرآیند ارزیابی کیفی، اسناد مناقصه میان متقاضیان واجد شرایط توزیع خواهد شد. بدیهی است ارائه مدارک هیچ گونه حقی را جهت متقاضیان برای شرکت در مناقصه ایجاد نخواهد کرد. تاریخ تحویل پیشنهاد استعلام ارزیابی کیفی: چهارده روز پس از آخرین مهلت دریافت اسناد استعلام ارزیابی کیفی. تاریخ تحویل مدارک مناقصه: تاریخ دریافت مدارک مناقصه و محل آن متعاقباً به اطلاع واجدین شرایط خواهد رسید. آخرین مهلت تحویل پیشنهاد و تاریخ گشایش پیشنهاد: طبق تاریخ های مندرج در اسناد مناقصه لازم به ذکر است پیشنهادات ارائه شده توسط مناقصه گران بایست تا ۳ ماه معتبر باشد. در صورت نیاز به اطلاعات بیشتر متقاضیان می توانند با شماره تلفن ۵ و ۲۱۰۸۲۶۲۶۰۴ تماس حاصل نمایند. اطلاعات تماس سامانه ستاد: ۰۲۱-۱۴۵۶-۲۱

روابط عمومی شرکت نفت و گاز پارس

شرکت نفت و گاز پارس (کارفرما) در نظر دارد انجام خدمات ذیل را از طریق برگزاری مناقصه عمومی یک مرحله ای با شرایط زیر به پیمانکار ذیصلاح واگذار نماید: شرح پروژه: خدمات تعمیر و نگهداری لاینه و تأسیسات برقی و مکانیکی شرکت نفت و گاز پارس واقع در مناطق عملیاتی استان بوشهر، جزیره کیش و بنادر گروزه و چارک شرایط مناقصه گر: ۱- داشتن تجربه کافی و مرتبط با موضوع مناقصه ۲- گواهی تعیین صلاحیت و رتبه بندی شرکت های خدماتی، پشتیبانی و فنی مهندسی صادره از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مرتبط با موضوع مناقصه ۳- دارا بودن گواهینامه تأیید صلاحیت ایمنی پیمانکاران یا معرفی نامه معتبر و قابل استعلام در سامانه مربوطه جهت شرکت در مناقصه ۴- دارا بودن ظرفیت آماده به کار آزاد با رایحه خوداظهاری در سربرگ شرکت، وفق فرمت مورد تأیید مناقصه گزار. ۵- توانایی ارائه تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار به مبلغ ۵۵.۷۹۲.۹۲۷.۵۰۰ ریال به صورت وجه نقد و یا ضمانت نامه معتبر بانکی از بانک های معتبر و مورد تأیید کارفرما، مطابق با آیین نامه تضمین برقی و اطلاعات دولتی مصوب سال ۱۳۹۴ ۶- ارائه اسنادنامه، آگهی تسمیس و آخرین تغییرات ثبتی هیأت مدیره شرکت. ۷- ارائه صورتهای مالی حسابرسی شده توسط سازمان حسابرسی یا حسابداران رسمی ذیصلاح

دیدگاه: تحلیل اقتصادی

موج زنده

چرا تجارت خوب است؟

حمیده الهامی
تخلیگر اقتصاد

آزادسازی تجارت طرفداران و مخالفان خود را دارد. طرفداران بر این باورند که چنین سیاست‌هایی به کاهش هزینه‌های مصرف، افزایش بهره‌وری و رشد اقتصادی می‌انجامد اما مخالفان عقیده دارند که تجارت آزاد برای بازار کار داخلی گران تمام می‌شود و راه کالاهای بی کیفیت را به داخل کشور باز می‌کند. بسیاری از طرفداران، تجارت آزاد را تنها راه مبارزه با فقر می‌دانند، در حالی که اقتصاددانان معتمدند، اجرای سیاست‌های تجارت آزاد و ارتباط آن با کاهش فقر، پیچیدگی‌های زیادی دارد. در یکی از مقالات بانک جهانی به این موضوع اشاره می‌شود که افراد فقیر به طور یکسانی از اصلاحات تجاری کشورشان تاثیر نمی‌پذیرند. چگونگی تاثیر پذیری آنها تا حد زیادی به محل زندگی‌شان، ویژگی‌های فردی (مهارت یا جنسیت)، نوع اصلاحات انجام شده و حوزه اشتغال آنها بستگی دارد.

با وجود اینکه مطالعات به طور کلی نشان داده است که آزادسازی تجارت بر رشد اقتصاد تاثیر مثبت دارد و باعث کاهش قیمت‌ها و افزایش سطح رفاه قشر کم‌درآمد می‌شود ولی همچنان دولتمردان در بعضی کشورها بر اجرای سیاست‌های حمایتی و محدودیت‌های تجاری پافشاری می‌کنند. حتی دونالد ترامپ نیز به بهانه حمایت از مشاغل، تعرفه واردات از چین را افزایش داد و رئیس سازمان تجارت جهانی، روبرتو آزودو هشدار داد که دور نگه داشتن رقابت خارجی از بازارهای داخلی موجب رونق گرفتن فعالیت تولیدکنندگان بی کیفیت خواهد شد. هنوز بعد از گذشت چهار سال از آن دوران، پژوهشگران به نتیجه قطعی دست پیدا نکرده‌اند که نشان دهد، استراتژی حمایتی ترامپ نقش مثبتی بر صنایع و بازار کار آمریکا داشته است. در حوزه مواد غذایی نیز وضعیت به همین شکل است. حامیان سیاست‌های حمایتی و مخالفان تجارت آزاد، افزایش تولید محصولات غذایی در داخل کشور را تنها راه دستیابی به امنیت غذایی می‌دانند. حمایت بیش از اندازه از تولید داخلی در کشورهای صنعتی و در حال توسعه، به خصوص در سال‌های اخیر و پس از جنگ اوکراین، اختلال‌های زیادی را در بازارهای جهانی غذا به وجود آورده است. البته شکی نیست که آزادسازی تجارت جهانی تنها راه مبارزه با گرسنگی نیست

اما مسیری است که امکان دسترسی فقرا به غذای ارزان را فراهم می‌کند همچنین رونق اقتصاد جهانی را در پی خواهد داشت. در مقاله سال ۲۰۰۱ از جفری بانیستر و کامو تاگ، دو اقتصاددان صندوق بین‌المللی پول به نقش تجارت بین‌الملل بر کاهش فقر پرداخته شده است. براساس یافته‌های این مقاله، سیاست‌های حمایتی از آن جهت در بعضی کشورها همچنان محبوب هستند که به دولتمردان اجازه می‌دهند با آسان‌ترین و غیرشفاف‌ترین روش ممکن منابع اقتصادی را به گروه‌های خاص هدایت کنند. اگرچه محدود کردن تجارت، میانگین استاندارد زندگی گروه‌های خاص را برای مدتی کوتاه افزایش می‌دهد اما همان گروه‌ها به تدریج شاهد کاهش درآمدهای خود خواهند بود و تغییر ساختار اقتصادی ناشی از آن ممکن است در کوتاه‌مدت نابسامانی‌های اقتصادی را به همراه داشته باشد. این دو اقتصاددان در مقاله‌شان به چند مزیت آزادسازی تجاری اشاره کرده‌اند: از جمله تغییر در دستمزدهای نیروی کار متخصص و غیرمتخصص، شانس بیشتر قشر فقیر برای یافتن شغل، فراهم شدن زمینه برای سرمایه‌گذاری و نوآوری و بالطبع رشد اقتصاد، کاهش قیمت‌ها و دسترسی به محصولات جدید. در واقع مهم‌ترین پیامد آزادسازی تجارت برای خانواده‌های فقیر این است که با کاهش قیمت محصولات وارداتی، دسترسی به محصولات سلامتی و بهداشتی بیشتر می‌شود. براساس همین مقاله شواهدی وجود دارد که نشان می‌دهد حتی واردات لباس‌های دست‌دوم می‌تواند به بهبود وضعیت خانواده‌های فقیر کمک کند. در کتاب «تجارت آزاد و کاهش فقر» که سازمان تجارت جهانی و بانک جهانی منتشر کرده‌اند بر این موضوع تاکید می‌شود که رونق تجارت جهانی می‌تواند نه تنها به کاهش قیمت محصولات مصرفی برای فقرا منجر شود بلکه به رونق بازار کار می‌انجامد.

در ویتنام پس از توافق تجارت آزاد با آمریکا، خانواده‌های کم‌درآمد ویتنامی از کاهش هزینه صادرات به آمریکا بیشترین سود را بردند و فرصت‌های صادراتی باعث جذب نیروی کار از صنایع و کسب‌وکارهای کوچک به بخش‌های رسمی شد.

۱۰۲

درصد

تأمین مالی

در قانون بودجه ۱۴۰۳ قرار بوده در مجموع ۲۵۵ هزار میلیارد تومان از محل انتشار انواع اوراق اسلامی تأمین مالی شود که تا ۲۰ شهریور فقط از محل اوراق مابقیه عام ۱۴۲ هزار میلیارد تومان (۶۵ همت بازار سرمایه و ۷۷ همت بانک‌ها) و از محل اسناد خزانه ۱۳۰ همت و مجموعاً ۲۷۲ همت تأمین مالی شده که بر این اساس مجموع تأمین مالی دولت از محل اوراق اسلامی از ابتدای سال تاکنون به ۱۰۷ درصد کل رقم پیش‌بینی شده برای سال ۱۴۰۳ رسیده است.

ادامه تیتریک

۴۴

سنت

محاسبه آب کشاورزی

قیمت تمام شده هر مترمکعب (هزار لیتر) آب دریا که شیرین شود و ۴۰۰ کیلومتر منتقل شود حدود ۱/۵ دلار تمام می‌شود. مصرف آب برای هر کیلو هندوانه (به‌عنوان پرمصرف‌ترین محصول کشاورزی) با روش‌های جدید آبیاری حدود ۱۵۰ لیتر است. اگر حتی همین مصرف آب هندوانه را برای کل محصولات کشاورزی در نظر بگیریم براساس بهای تمام شده ۱/۵ دلاری هر مترمکعب آب شیرین شده، بهای تمام شده هر لیتر آب مصرفی محصولات کشاورزی می‌شود ۲۲ سنت.

۳

هزار میلیارد تومان

مبادله

بازار سهام دیروز و در دومین روز معاملاتی هفته نیز توانست با سبزی‌پوشی کار خود را پایان دهد و هر دو نماگر بورس کاهش ارتفاع را ثبت کردند. ارزش معاملات روزانه نیز برای دومین روز متوالی در سطح ۳ هزار میلیارد تومان قرار گرفت و شاهد بهبود اندک این سنجه آماری بودیم. البته به نظر می‌رسد: هنوز برای داوری درباره اثرگذاری تحولات بیرونی بر وضعیت سنجه آماری مذکور زود است. شواهد حاکی از آن است که افزایش دامنه نوسان معاملات از دو به سه درصد تا حدود زیادی در این مهم موثر بوده است.

رخنه چپ در انقلاب

این روحانی سرشناس که عضو پیوسته و رئیس گروه مطالعات اسلامی فرهنگستان علوم ایران است در فراز دیگری از سخنرانی‌اش گفت: علم، نه مسلمان است و نه کافر. شیعی، نه مسلمان است و نه کافر. مثلاً اینکه فرمول شیمیایی آب چگونه حاصل می‌شود، این علم است و ربطی به اسلام و کفر ندارد.

او گفت: «من چندان موافق اسلامی شدن علوم انسانی نیستم؛ چرا؟ چون علم از مقوله هستی است و دین از مقوله بایستی است. هستی و بایستی، دو مقوله متفاوت هستند. حتی من در مورد اقتصاد اسلامی هم منتقد هستم. پسوند اسلامی برای اقتصاد غلط است. آنچه که در فقه داریم، حقوق بازرگانی است نه اقتصاد». وی افزود: «مکاسب شیخ انصاری، حقوق بین‌زین است که غیر از اکونومی (economy) است. economy یعنی چه فرمولی تورم را پایین می‌آورد و این در فقه ما وجود ندارد. اینها فکر می‌کنند، مکاسب شیخ انصاری، اقتصاد است درحالی که مکاسب شیخ، حقوق بازرگانی است».

سخنان آقای محقق داماد بسیار مهم است؛ از این جهت که در سال‌های گذشته، بیشتر صدای افرادی بلند بوده که قرائت‌های سوسیالیستی از اقتصاد داشته‌اند.

رخنه چپ در انقلاب

انقلاب اسلامی در شرایطی به پیروزی رسید که تئوری‌های گوناگون سوسیالیستی و نظریه‌های موسوم به وابستگی همچنین نظرات مختلف راه رشد غیرسرمایه‌داری، چه در سطح دنیا و چه در میان روشنفکران و فعالان سیاسی مخالف رژیم سلطنتی، تفکر رایج بود و نتایج تجربه متفاوت کشورهای مانند کره جنوبی و تایوان هنوز آشکار نشده بود. مضافاً اینکه چین کمونیست تقریباً هم‌زمان با انقلاب اسلامی در ایران، گام در راه جدید خود نهاد. در چنین شرایطی اغلب انقلابیون ایران اعم از ناسیونالیست‌ها، چپ‌ها و اسلام‌گرایان بر این نکته تاکید داشتند که استقلال سیاسی به تنهایی کافی نیست و دوام نمی‌آورد مگر

اینکه با استقلال اقتصادی تکمیل شود. استقلال اقتصادی به معنی قطع وابستگی به نظام سرمایه‌داری جهانی، کوتاه کردن دست شرکت‌های بزرگ فراملیتی از اقتصاد ایران، بازسازی اقتصاد ملی و بودجه دولتی بدون تکیه بر درآمدهای حاصل از صادرات نفتی و نهایتاً خودکفایی اقتصادی فهمیده می‌شود. به این ترتیب، انقلابیون دو مأموریت مهم برای خود تعریف کردند؛ یکی اینکه جامعه را از شر هر پدیده‌ای که به امپریالیسم ارتباط داشت، پاک کنند و دیگر اینکه مرز «عدالت» را به مستضعفان و محرومان بچشانند. خروجی مأموریت اول، قطع ارتباط با اکثر کشورهای جهان و ایجاد رابطه با جنبش‌های ضدامپریالیستی در منطقه بود و خروجی مأموریت دوم، ملی شدن صنایع و مصادره اموال سرمایه‌داران دولتی شدن تولید و تجارت و ملی شدن بانک‌ها بود.

مسیر انسداد

افکار سوسیالیستی نه تنها در سال‌های پیش از وقوع انقلاب از جانب روشنفکرانی چون علی شریعتی با شیوه‌ها و قرائت‌های گوناگون ترویج می‌شد بلکه چنان پیرفردار بود که در گفتار و آثار روحانیون پیشرو و اثرگذاری چون

محمود طالقانی، مرتضی مطهری و محمدحسین بهشتی نیز نمودهایی از آن جلوه پیدا کرد؛ چهره‌هایی که هر کدام دست‌کم در مقاطعی از عمرشان پیش یا پس از وقوع انقلاب اسلامی مواضعی اتخاذ کردند که آشکارا تاکید بر نفی مالکیت خصوصی، تایید قیمت‌گذاری و سرکوب قیمت، تمرکزگرایی و تشکیل دولت بزرگ و مداخله‌گر بود که هر کدام مصداق طرفداری از سوسیالیسم و ضدیت با اقتصاد آزاد و بازار است. علی شریعتی، روشنفکر برجسته‌ای که دامنه تاثیر آرا و سخنانش تا امروز در عرصه اجتماعی ایران پابرجاست در دوران دانش‌آموزی همراه پدرش به نهضت خدایرستان سوسیالیست پیوست. اولین کتاب او نیز که در آغاز جوانی‌اش منتشر شد، کتاب «ابوذر: خدایرست سوسیالیست» بود. اما شریعتی که روشنفکر اصلی انقلاب شمرده می‌شود، در مسیر ضدیت با اقتصاد آزاد تنها نبود. حتی در آرای محمود طالقانی هم سال‌ها قبل از پیروزی انقلاب اسلامی، نظریاتی مشابه دیدگاه‌های مارکسیستی و ضدیت با اقتصاد آزاد، مترادف دانستن اقتصاد آزاد با سرمایه‌داری و بی‌دوبار دانستن سرمایه‌داری دیده می‌شود.

مرتضی مطهری، دیگر روحانی انقلابی نیز اگرچه عمدتاً بر تلاش برای تعریف و تجویز راهی در میانه اقتصاد

سرمایه‌داری و اقتصاد مارکسیستی تمرکز داشت اما درصدی نفی سرمایه‌داری بود و یکی از راهکارهای اقتصادی که ارائه می‌کرد، عبارت بود از «لزوم مالکیت اشتراکی جامعه بر ماشین‌آلات صنعتی به عنوان حالتی خاص از تمام اختراعات بشری».

محمد بهشتی، روحانی انقلابی دیگری بود که علاوه بر ایفای نقش «تئوری‌پرداز» اقتصاد دولتی در سال‌های پیش از انقلاب در «ساختارسازی حقوقی» برای اقتصاد دولتی در جمهوری اسلامی نیز نقشی موثر داشت.

این چهار نفر تنها چهره‌های متنفذی نبودند که مصادیقی از افکار سوسیالیستی در آرا و آثارشان منعکس شد و بعدها در رویه‌ها، سیاست‌ها و قوانین کشور ادامه پیدا کرد. محمدباقر صدر با تالیف کتاب «اقتصادنا»، حبیب‌الله پیمان با نگارش کتاب «مالکیت، کار و سرمایه» و ابوالحسن بنی‌صدر با کتاب «اقتصاد توحیدی» از دیگر مروجان اقتصاد دولتی و مبلغان سایر مصادیق اقتصاد سوسیالیستی بودند. سازمان مجاهدین خلق ایران همچنین سازمان چریک‌های فدایی خلق ایران بزرگ‌ترین گروه‌های سازمان‌یافته چپ‌گرا بودند که در سال‌های پیش از انقلاب در ترویج آموزه‌های

اقتصاد سوسیالیستی نقش‌آفرینی کردند. بسیار قبل‌تر از شکل‌گیری این گروه‌ها، حزب توده در تخریب علم اقتصاد و ترویج اندیشه‌های چپ‌گرایانه پیشینه‌ای روشن داشت. حزبی که پس از برکناری رضاشاه پهلوی شکل گرفت و پس از کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ تا سال ۱۳۳۷ به دست حکومت پهلوی متلاشی و فعالیتش غیرقانونی شد اما اثرگذاری آن بر ساحت فکری روشنفکران و انقلابیون ایران گسترده و دامنه‌دار بود. بزرگ علوی، عبدالحسین نوشین، جلال آل‌احمد و ابراهیم گلستان از جمله تاثیرگذارترین نویسندگانی بودند که در مقاطعی عضو حزب توده بودند. نیما یوشیج، احمد شاملو، صادق هدایت، صادق چوبک و غلامحسین ساعدی نیز در دوره‌هایی از هواداران این حزب بودند. می‌توان گفت عمده نویسندگان و هنرمندان آن دوره متأثر از تبلیغات این حزب، گرایش‌های چپ‌گرایانه داشتند و این گرایش‌ها، آشکارا در آثار آنان منعکس می‌شد و تا سال‌ها بر فضای فکری جامعه ایران تاثیرگذار بود. این تاثیرات تا سال‌های اولیه وقوع انقلاب اسلامی که موسوم به تدوین قانون اساسی و شکل‌دهی به ساختارهای اقتصادی نظام جمهوری اسلامی بود با قدرت ادامه داشت، فضای فکری انقلابیون، شعارها و تصمیمات آنان را شکل داد و اقداماتی چون مصادره‌ها و ملی شدن صنایع و بانک‌ها از اولین جلوه‌ها و عوارض آن بود.

مسیر نفوذ

درست زمانی که تئوریسین‌های شوروی در حال ترویج دیدگاه‌های لینین درباره راه رشد غیرسرمایه‌داری در کشورهای خاورمیانه بودند، شمار زیادی از نظریه‌پردازانی که تحت تاثیر مکتب وابستگی قرار داشتند، سیاستمداران کشورهای توسعه‌نیافته را تشویق می‌کردند که هر گونه پیوند بسا «بازار جهانی امپریالیستی» را قطع کنند و اقتصاد و معیشت خود را با تکیه بر «آنچه خود دارند»، تنها در چارچوب مرزهای ملی‌شان سازمان دهند. به طور مشخص امانوئل والرشتاین «نظریه نظام جهانی» را در اوایل دهه ۱۹۷۰ با هدف

تبیین خاستگاه‌های سرمایه‌داری، انقلاب صنعتی و ارتباط پیچیده، مبهم و متقابل جهان اول، دوم و سوم ارائه کرد. مضمون مرکزی اندیشه والرشتاین، نظام جهانی بود. وی نظام جهانی را یک نظام اجتماعی می‌دانست که مرزها، ساختارها، گروه‌ها، قواعد مشروعیت و پیوستگی خاص خود را دارد؛ همه اجزا از طریق تقسیم کار و با استفاده از مکانیسم بازار به نحوی به یکدیگر متصل می‌شوند. از دیدگاه والرشتاین، نظام جهانی سرمایه‌داری متضمن نابرابری‌های بنیادین بین مناطق جغرافیایی و اقتصادی است. درحالی که فقر و ناتوانی، مناطق پیرامونی را فراگرفته است، ثروت و قدرت در یک یا چند منطقه مرکزی جهان متمرکز است. در این میان مناطقی هستند که جزو این دو منطقه نیستند و منطقه شبه‌پیرامونی را تشکیل می‌دهند. در مناطق مرکزی همواره رقابت و منازعه برای کنترل انحصاری بر ثروت وجود دارد. والرشتاین، سمیرامین و آندر گوندر فرانک همواره سیاست‌های ضدامپریالیستی و انزوای بین‌المللی را توصیه می‌کردند. طبق اصول نظریه وابستگی هرگونه روابط تجاری با کشورهای سرمایه‌داری باید محدود شود چون این روابط به استثمار و وابستگی منجر می‌شود.

تهران؛ شهر بی دفاع

بررسی هرم سنی جمعیت مهاجر افغانستانی کشور نشان می‌دهد هم در مردان و هم در زنان بیشترین سهم جمعیتی مربوط به افراد در سنین «بین ۲۵ تا ۶۴ سال» است. طبق آمارها سهم این جمعیت بیش از ۴۰ درصد جمعیت مهاجر است. بر این اساس می‌توان گفت، سهم بالای این جمعیت در کشور به وضوح می‌تواند در بازار کار تاثیرگذار باشد.

در رتبه بعدی هرم سنی، جمعیت (۹ ساله و کمتر) قرار دارند. افراد حاضر در این سن حدود ۲۳.۹ درصد از مردان و حدود ۲۵.۲ درصد از زنان را تشکیل می‌دهند. دومین سهم بالای این بازه سنی در هرم جمعیتی افغانستانی‌های مقیم ایران به خوبی نشان می‌دهد علاوه بر اینکه جمعیت زیادی با تابعیت افغانستان وارد بازار کار ایران شدند بلکه سهم بالای زیادی نیز تا چند سال آینده به جمعیت موجود در بازار کار اضافه می‌کنند و این موضوع می‌تواند بر بازار کار و اشتغال کشور تاثیری شگرف بگذارد. حضور پناهندگان افغانستانی در ایران از همان ابتدا با برخی تنش‌های محلی همراه بود. تراکم حضور پناهندگان در برخی مناطق و فشار بر منابع محلی باعث می‌شد، ساکنان قدیمی مهاجران را مسبب مشکلاتی مانند بالا رفتن قیمت مسکن یا بیکاری بدانند. گزارشگر سازندگی به تعدادی از محلاتی که تعداد افغان‌های ساکن در آن بسیار زیاد است، رفته، آنهایی که حضورشان به طور مستقیم در کیفیت زندگی اهالی اثر گذاشته است.

حضور ۶۰ درصدی اتباع در جوادیه

ناصر امانی، عضو شورای شهر تهران چندینی پیش در صحن شورای شهر تهران اعلام کرد که ۶۰درصد ساکنان محله جوادیه از اتباع هستند، آنهایی که جمعیت قالب محله شده‌اند و فرهنگ متفاوت‌شان با ساکنان قدیمی، مساله‌ساز شده است. از هم‌زیستی‌های ۱۵ نفره در یک خانه تا دعواهای دسته‌جمعی با اهالی.

از خیابان نوری تا دشت‌آزادگان را پیاده طی می‌کنم تا بتوانم علاوه بر رصد جمعیتی بافت محله، با اهالی هم‌گفت‌وگو کنم. روی شیشه یکی از مغازه‌ها نوشته شده: «صف افغان‌ها، صف ایرانی‌ها»؛ توجهم جلب شد. ایرانی‌ها تعدادشان کم است، حدود ۵ نفر اما آنها زیادند، شرم‌دم؛ ۲۰۰ نفر بودند. صدای بگو‌مگوی بین آنها و ساکنان ایرانی محله هرازگاهی بلند می‌شود، می‌گویند هر نفرشان حداقل ۲۰ نان می‌گیرد که مابقی را معطل می‌کنند. یکی‌شان به نانوا اعتراض می‌کند که «به‌ازای هر نان چند هزار تومان از آنها بیشتر می‌گیری که اول نان آنها را بدهی!»؛ اوضاع متشنج است، نه در ظاهر اما زیر پوست این محله یک تقابل جدی درحال شکل گرفتن است.

املاکی محله رشد شدید جمعیتی اتباع افغان را در محله تایید می‌کند. می‌گوید اگر بیعانه یک خانه ۲۰۰ میلیون تومان باشد، مستاجر افغان پیشنهاد ۵۰۰ میلیون تومان به مالک می‌دهد و اجاره دو برابر یک ایرانی هم پرداخت می‌کند. مالکان هم برای پول بیشتر، خانه‌شان را به افغانستانی‌ها اجاره می‌دهند حتی اگر بدانند ساکنان خانه حداقل ۱۵ نفر هستند. میانگین رشد قیمت خانه در یک محله با حضور اتباع بالا رفته است؛ «وضع‌شان خوب است» این را روحانی مسجد محل می‌گوید.

او ادامه می‌دهد: «توانایی جسمی بالایی دارند و به صورت گروهی کار می‌کنند، هر کاری؛ حتی اگر نفری یک میلیون تومان هم برای اجاره خانه بپردازند، اجاره سه‌ برابری یک ایرانی را به صاحب‌خانه می‌دهند». اما دیگری‌شان با ساکنان ایرانی آپارتمان‌ها زیاد است؛ به دلیل حضور مردان جوان پر تعداد و رفت‌وآمدهای زیاد.

«جرات اعتراض نداریم، می‌ترسم چیزی بگویم، وقتی همسرم نیست و در خانه تنها هستم به خانه حمله کنند، تعدادشان زیاد است، حداقل ۲۰ جفت کفش همیشه جلوی در خانه‌شان گذاشته‌اند». زنی که با کیسه میوه وارد املاکی شده، اضافه می‌کند: «اغلب بی‌سروصدا هستند اما گاهی اوقات دعوا می‌کنند اما در کل جلوی ما ایرانی‌ها هوای هم را دارند حتی اگر یکی‌شان بچه من را کتک زده باشند، باز هم به صورت گروهی از او حمایت می‌کنند».

هاشم‌آباد؛ کابل دوم

می‌گویند اینجا «کابل دوم» است؛ از حدد ۲۴ هزار جمعیت محله هاشم‌آباد حدود ۱۰ هزار نفر از اتباع افغان هستند. بافت جمعیتی محله به طور کل تغییر پیدا کرده و حتی نوع پوشش اهالی نیز دیگر نمایانگر یک محله در تهران با ساکنان ایرانی نیست. معتمدین محله می‌گویند احتمالاً این محله زوردر حضور اتباع افغان را به نسبت به سایر محلات تهران شکسته است و دیگر ترکیب‌شان ۶۰ به ۴۰ افغان به ایرانی شده است. استنادشان به آمار جمیت دانش‌آموزی افغانستانی‌ها در مدارس و گردش در محله است. خیابان «شهید بلوچیان» را به سمت بافت اصلی محله ترک می‌کنم. حتی اگر مقید به پوشش خود نباشند، چهره‌ها نشان می‌دهد که از اتباع هستند. متوجه می‌شوند خیرنگارم و برای تهیه گزارش به محله آمدم. با چهره متعجب به من نگاه می‌کنند.

مدرسی یکی از مدارس می‌گوید: «سال گذشته دانش‌آموزان افغان

کوچه

بررسی رویدادهای اجتماعی

مواد مخدر یا اموال دزدی هم همکاری کنند، درآمدشان ممکن است به روزی ۸ میلیون تومان هم برسد. پیاده‌روی در کوچه‌پس کوچه‌های هرندی، نمای کاملی از انواع آسیب‌ها را پیش روی ما می‌گذارد، هرچند برای من به‌عنوان یک خبرنگار خانم، حضور مدت‌دار به گفته معتمدین محله و روحانی مسجد، نگران‌کننده تلقی شده و باید هرچه سریع‌تر محله را ترک کنم.

ضرورت کاهش تنش در سطح محلات تهران با اتباع

آرش اصفهانی، جامعه‌شناس نیز اما راه‌حل عملی برای ساماندهی اتباع ارائه می‌دهد. او به «سازندگی» می‌گوید: عموماً نوع مواجهه با مسائل اجتماعی در ایران دو شکل اصلی دارد؛ اولی اقدامات پراکنده و ناهماهنگ بخش‌های مختلف دولت درباره یک مساله است که معمولاً هیچ ارزیابی از موفقیت آنها هم انجام نمی‌شود. دومی اقدامات ضربتی دستگاه‌است که با هدف حذف، طرد و اخراج انجام می‌شود و بیشتر پاک کردن صورت‌مساله است. در موضوع مهاجران و پناهندگان هم کم‌وپیش همین وضعیت برقرار است. این دو شیوه ارزادترین و آسان‌ترین نوع مواجهه با مسائل است.

او ادامه می‌دهد: اولی به شکل مستمر انجام می‌شود و دومی هرازگاهی برای نشان دادن اقتدار دولت صورت می‌گیرد. خارج از این دوگانه انتخاب‌های سیاسی بدیل بسیاری در مورد مهاجران ساکن ایران می‌توان تعریف کرد که هم‌زمان از تنش محلی و رنج پناهندگان کاسته شود. ولی اقدامات موثر در این حوزه نیازمند منابع مالی، دولت توانمند و مشارکت نهادهای مدنی مستقل است که بتوانند از طریق برنامه‌ریزی بلندمدت اهداف معینی را دنبال کند. چنین شرایطی الان وجود ندارد و در نتیجه انتظار سیاست بدیل نمی‌توان داشت. از طرف دیگر اینکه محتوای این سیاست بدیل چه باشد خود مستلزم مطالعه و مشارکت ذی‌نفعان است. آنچه اکنون ضروری به نظر می‌رسد یکی تلاش برای کاهش تنش در سطح محلی با کمک نهادهای مدنی و رسانه‌های مستقل است. مردم روزانه در معرض بمباران اخبار جعلی و اطلاعات نادرست از مهاجران قرار دارند و این هراس جمعی عامل اصلی تنش در جامعه است. افزایش آگاهی عمومی و ایجاد جریان‌های اجتماعی، بدیل مستقل از حکومت ضروری است. موضوع دوم بازتوزیع جمعیت مهاجر برای کاهش فشار از مناطق پرتراکم است. این بازتوزیع به نظام ثبت و شناسایی مستمر نیاز دارد تا براساس آن بتوان مجوز اشتغال را در مناطق مختلف حسب نیاز و ظرفیت آن منطقه توزیع کرد. اعمال سهمیه و محدودیت در این خصوص کار ساده‌ای نیست اما یک راه کار کنترل وضعیت کنونی اعمال این مقررات است.

او همچنین در پاسخ به پرسشی درباره ازدواج اتباع با ایرانی‌ها و تاثیر آن بر تغییر بافت جمعیتی کشور می‌گوید: بیش از ۴۵ سال از حضور پرتعداد افغانستانی‌ها در ایران می‌گذرد و متأسفانه در این سال‌ها تعداد ازدواج بین آنها و ایرانی‌ها به‌ خصوص دور از مناطق مرزی و همجوار بسیار اندک بوده است. از یک طرف دولت برای این ازدواج‌ها، موانع قانونی متعدد اعمال کرده است و از طرف دیگر نگرش ضد‌مهاجر در بخشی از جامعه ایران مانع این پیوند شده است. یکی از شاخص‌های مهم پذیرش مهاجر در جامعه مقصد، آمار ازدواج است که در این مورد جامعه ایران در مجموع پذیرا نبوده است. متأسفانه بخشی از جامعه هنوز در تفکر قرن نوزدهمی سلسله مراتب نژادی گیر است و تصور می‌کند، افغانستانی یک گروه نژادی متفاوت و فرودست نسبت به یک ایرانی است. امروز، نه به لحاظ بیولوژیک و نه اجتماعی توسل به مقله نژاد برای توصیف ویژگی‌های افراد پذیرفته شده نیست. با اصول دینی و انسانی هم همخوان نیست. در مورد افغانستانی‌ها حتی از نظر تاریخی هم درست نیست زیرا شباهت زبانی، مذهبی و پیشینه تاریخی مشترک امکان تمایز میان ما را از میان می‌برد. بخشی از این باورهای غلط ناشی از نا آگاهی و دانش اندک نسبت به واقعیت‌های تاریخی و بیولوژیک و توسل به عقاید قالبی بی‌اساس است.

اصفهانی در باب کاهش تنش محلی میان مهاجران و ساکنان بومی محلات نیز می‌گوید: تنش بیسن جامعه محلی و مهاجران و نسبت دادن همه مشکلات به آنان موضوع جدیدی نیست و در بسیاری مناطق دنیا وجود دارد. تنها با ارزیابی دقیق می‌توان گفت منافع حاصل از حضور آنها و هزینه‌های آن چقدر است. کار ارزان‌قیمت افغانستانی‌ها باعث کاهش هزینه تولید در بخش‌های مختلف اقتصاد شده و همه مردم امروز به سبب وجود این نیروی کار، محصولات مختلف را ارزان‌تر تهیه می‌کنند. منافع این نیروی کار فقط برای کارفرما نیست، مصرف‌کنندگان هم نفع می‌برند. بسیاری از اتهاماتی که امروز به پناهندگان زده می‌شود یا بی‌اساس است یا ریشه در محدودیت‌های آنان در ایران دارد. وقتی مرکز بهداشتی در تهران به بهانه نداشتن مدرک هویتی خدمات درمانی یا واکسیناسیون برای کودک انجام نمی‌دهد، مقصر بیماری این کودک در درجه اول نظام بهداشت و درمان این کشور است. اگر نگاه نژادپرستانه را کنار بگذاریم، می‌توانیم بسیاری از مشکلات امروز را بر برنامه‌ریزی بلندمدت بحثوی کاهش دهیم که موجب رنج بیشتر یک گروه ضعیف و بی‌صدا شود.

سال هفتم شماره ۱۷۸۵
دوشنبه ۲۶ شهریور ۱۴۰۳

گزارش شهر

گردن کلفتی حراست شهرداری برای شورا

ناپدید شدن ۳۰ تابلوی میلیاردری شهرداری

ناصر امانی، عضو شورای شهر تهران دیروز در صحن شورا طی تذکری گفت: تذکرم در رابطه با بند ۸ ماده ۸۰ قانون اختیارات و وظایف شورا و انتخاب شهردار است که قانون در اینجا تصریح می‌کند یکی از وظایف شورای اسلامی شهرها نظارت بر حسن اداره و حفظ سرمایه‌ها و دارایی‌های تقدی، جنسی و اموال منقول و غیرمنقول شهرداری همچنین نظارت بر حساب، درآمد و هزینه آنهاست. گزارشی به بنده رسیده بود در خصوص اینکه از موزه امام علی(ع) تعداد ۳۰ عدد تابلوی ارزشمند هنری با صورت جلسه‌ای با عنوان برگزاری نمایشگاه به مجموعه‌ای در خارج از شهرداری به امانت واگذار شده است؛ اما بعد از چند ماه ضمن اینکه این نمایشگاه برگزار نشده، این تابلوهای ارزشمند و هنری به موزه امام علی(ع) که وابسته به سازمان فرهنگی و هنری شهرداری است، برگشت نشده است. مسئولان این موزه هم خیلی پیگیری کردند که این تابلوها برگردد اما جواب تلفن‌هایشان را هم ندادند.

او ادامه داد: بنده در تاریخ ۱۰ مرداد ۱۴۰۳ به سازمان فرهنگی هنری شهرداری نامه‌ای زدم و خانم معدنی‌پور هم یکی از اعضای کمیسیون فرهنگی را مامور کرده بود این موضوع را پیگیری کند، از ایشان هم پیگیری کردم که تا این لحظه پاسخی به ما داده نشده است. من نامه عادی زدم که گزارشی از کم‌وکیف این جریان به شورا ارسال شود؛ ولی نهایتاً گزارش نیامد و پاسخ بنده داده نشد بلکه حتی پاسخ صریح و روشنی به عضو محترم کمیسیون فرهنگی شورا هم داده نشده و ما نگران هستیم؛ چون فقط یکی از این تابلوها حدود ۳۰ میلیارد تومان ارزش داشته است. تابلوها علاوه بر اینکه ارزش مادی دارند، ارزش معنوی‌شان برایمان خیلی مه‌تر از ارزش مادی‌شان است لذا وظیفه خود دانستم که بنا به استناد این بند ماده قانون به شهرداری تهران تذکر بدهم تا پیگیری کنند و این تابلوها که ارزش معنوی و مادی بالایی دارند به موزه امام علی(ع) مسترد شود.

گردن کلفتی حراست

مهدی چمران، رئیس شورای شهر تهران نیز در همان جلسه گفت: ما در شورا حراست ایجاد کردیم اما حراست شهرداری انتظار دارد، حراست زیر نظر خودش باشد و دسترسی‌های حراست ما را قطع کرده و گردن‌کلفتی می‌کند. ما هم دسترسی‌های حراست شهرداری را به همه جا قطع خواهیم کرد. ما دیگر با آنها کاری نداریم و استعلا‌هایمان را از بالاسری‌های حراست انجام می‌دهیم.

برگزاری تور به جای پاسخ به سوال

سوده نجفی در تذکر پیش از دستور خود با اشاره به طرح سوال خود از شهردار تهران با بیان اینکه اینجانب در راستای ماده ۸۳ قانون انتخاب شهرداران در تاریخ ۱۱ شهریور یعنی ۱۵ روز پیش سوالی از شهردار تهران، عزیزشا زاکانی داشتم که تقدیم ریاست شورای اسلامی شهر تهران مهدی چمران کردم که ایشان نیز این موضوع را تایید و به شهردار تهران ابلاغ کرد، گفت: در ماده ۸۳ قانون انتخاب شهرداران اینگونه قید شده است که چنانچه یک یا چند نفر از اعضای شورای شهر به عملکرد شهردار یا عملیات شهرداری اعتراض یا ایرادی داشته باشند، ابتدا توسط رئیس شورا موارد را به صورت روشن به شهردار تذکر خواهند داد. در صورت عدم رعایت مفاد مورد تذکر، موضوع به صورت سوال مطرح می‌شود که در این صورت رئیس شورا سوال را کتباً به شهردار اطلاع خواهد داد و حداکثر ظرف ۱۰ روز پس از ابلاغ، شهردار موظف به حضور در جلسه عادی یا فوق‌العاده شورا و پاسخ به سوال است.

اوبا بیان اینکه سوال بنده به استناد تذکر سایر اعضای شورای اسلامی شهر تهران بود که در این خصوص پیش‌تر تذکر داده بودند، افزود: اما گویا طرح سوال ۱۱ شهریور بنده را تذکر نامیده‌اند لذا بنده یک بار دیگر سوال خود را مطرح می‌کنم تا ایرادی که برخی به این موضوع دارند، رفع شود. بنده قطعاً به سوال اصرار دارم و خواستار حضور شهردار در صحن شورا برای پاسخ به این سوال هستم.

عضو هیات‌نیسه شورای اسلامی شهر تهران با اشاره به برگزاری تور بازدید خبرنگاران از پروژه‌های مسکن شهرداری تهران اظهار کرد: متأسفانه شهرداری به جای پاسخگویی اقدام به برگزاری تور بازدید با حضور خبرنگاران کرده و در اقدامی عجیب، بنده را هم به تور این دعوت کرده که در زمان مناسب به این موضوع خواهم پرداخت.

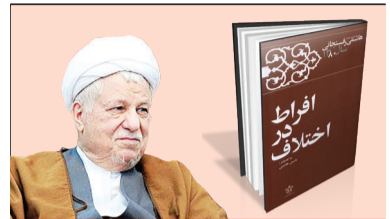
سال هفتم شماره ۱۷۸۵
دوشنبه ۲۶ شهریور ۱۴۰۳

سازندگی: روزنامه سیاسی و اجتماعی • صاحب امتیاز: حزب کارگزاران سازندگی ایران • مدیرمسئول: سیدفاضل موسوی • سردبیر: اکبر منتجبی

زیر نظر شورای سیاستگذاری: سیدحسین مرعشی (رئیس)، محمد عطریانفر، محمد قوچانی، علی هاشمی، سیدعلیرضا سیاسی‌سار، امیر اقلانعی

مدیر هنری: رضا دولت‌زاده • عکس: رضا معطریان • ویراستار: سعیده آرن‌فر • حروف‌چین: مجتبی دیگر • نشانی: تهران، پاسداران، نگارستان پنجم، پلاک ۸، تلفن: ۲۲۸۴۱۲۶۲ • چاپ: امید نشر ایرانیان: ۹-۸۸۵۳۷۱۶۸ • توزیع: نشر گستر امروز: ۶۹۱۳۳۰۰۰

کارنامه: خاطرات هاشمی ۱۳۸۰

افراط در اختلاف ۰۸۵

ادامه شنبه ۱۶ تیر

شکایت رئیس کمیته امداد امام خمینی

عصرا آقایان [سیدرضا] نیری، [رئیس کمیته امداد امام خمینی] و حسینی، [معاون پارلمانی] از کمیته امداد آمدند. شکایت کردند، از طرح دولت و مجلس، برای ادغام کمیته امداد و سایر نهادهای امدادی و ندادن اعتبارات کمیته از سوی وزارت بازرگانی که قرار بوده ۱۲ درصد از سوبسیدها [= یارانه‌ها] به محرومان داده شود، با ۱۰۰ هزار تن آرد.

شب، میهمان آقای [سید محمود] هاشمی شاهرودی، [رئیس قوه قضائیه] بودیم. جلسه سران سه قوه بود. درباره تندروری‌های آیت‌الله منتظری و اطرافیان و نیز درباره عفو آقای عبدالله نوری، [وزیر سابق کشور] و مدیرمسئول روزنامه خرداد! و تهیه آیین‌نامه‌ای برای همانگی سه قوه و نیز تسریع در تشکیل دادگاه، برای شکایت از آمریکا به‌عنوان مقابله به مثل صحبت شد.

آیت‌الله خامنه‌ای، امروز جواب نامه من در مورد تجدیدنظر در تحقیق و تفحص را دادند و با طرح تجدیدنظر در مجمع [تشخیص مصلحت‌نظام] براساس مطالبه آقای [مهدی] کروی، [رئیس مجلس] درخصوص نهادهای زیر نظر رهبری، موافقت کردند.

یکشنبه ۱۷ تیر

گزارش امور دانشگاه آزاد

آقای محمدالرفاعه طنطاوی، سرپرست دفتر حفاظت منافع مصر در ایران، [حافظ منافع مصر، برای خداحافظی آمد. بعد از تجلیل از انقلاب ایران و یادآوری نقش من در پیروزی، دفاع، سازندگی و اصلاح روابط با عربستان سعودی، درخواست کرد که برای حل مشکل روابط ایران و مصر دخالت کنم.

گفت، آقای [کمال] خزازی، [وزیر امور خارجه] به آقای [حسنی] مبارک، [رئیس جمهور مصر] گفت، مصر بگوید که [توافق‌نامه] کمپوید [میان مصر و اسرائیل]، مُرده است، تا موانع تحسین روابط برطرف شود و آقای مبارک جواب داد، اگر این جمله را بگویم، نتیجه‌اش تجدید جنگ با اسرائیل است؛ آیا ایران، آماده شرکت در جنگ، به نفع ما هست، یا مثل بقیه کشورهای اسلامی، در حد حرف و شعار در کنار ما خواهد بود؟ گفتم، این جمله باعث جنگ نخواهد شد و اسرائیل، اگر جنگ را به نفع ببیند، بدون این جمله هم اقدام خواهد کرد.

آقای [علی] لاریجانی، [رئیس سازمان صداوسیما] آمد. از عقب‌نشینی رهبری گله کرد و پیشنهاد داشت که تجدیدنظر در تحقیق و تفحص [از صداوسیما] را عقب بیندازیم؛ نپذیرفتم.

دکتر [عبدالله] جاسبی، [رئیس دانشگاه آزاد اسلامی] آمد؛ با گزارشی از امور دانشگاه آزاد و همکاری با آقای [عبدالمجید] معادیخواه، [رئیس بنیاد تاریخ انقلاب] درخصوص تدوین تاریخ انقلاب. برای جواب نامه آقای [محمدعلی] کی‌نژاد، دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی، درخصوص تعطیلی هیات سه نفره مشورت کرد؛ در فکر تأسیس حزب سراسری است.

عصر خانواده شهید [حسین] اکبری، از شهدای هفتم تیر آمدند. برای مشکلات مسکن و زندگی استمداد کردند؛ دو دخترشان دانشجوی هستند و دو دختر دیگر، آموزش و پرورش و همسر روحانی و پسرشان طلبه.

چهارمین شاه قاجار

به مناسبت سالروز آغاز سلطنت ناصرالدین شاه قاجار

نیره خادمی گروه تاریخ

ناصرالدین‌شاه قاجار، پس از مرگ پدرش محمدشاه، در تاریخ ۲۶ شهریور سال ۱۲۲۷ به‌عنوان چهارمین پادشاه سلسله قاجاریه بر جایگاه او نشست و یکی از مهم‌ترین دوره‌های تاریخ ایران را رقم زد. او در طول سلطنت ۵۰ ساله‌اش بر ایران، سه بار به کشورهای اروپایی سفر کرد و این سفرها با نگاه اصلاح‌طلبانه‌ای که داشت، دریچه دیگری از دنیای مدرن را بر روی سیاست ایران باز کرد اما همزمان بخش زیادی از خاک ایران را از دست داد.

تاثیرات ناصرالدین شاه از سفر به فرنگ

سفر اول ناصرالدین‌شاه با وجود مخاطراتی که ترک کشور داشت به مقصد اروپا انجام شد و در این سفر سوگلی و سه ندیمه او، خدمه‌ها، یک عکاس و قهوه‌چی، یک ژنرال اتریشی، طبیب مخصوص شاه، معلم و مترجم شاه، پزشک سفارت انگلیس و یکی از دبیران سفارت همراه او بودند. کاروان آنها ابتدا به روسیه و سپس به سمت کشورهای آلمان، بلژیک، انگلستان، فرانسه، سوئیس، ایتالیا، اتریش و عثمانی راهی شدند. ماحصل این سفر، دیدار با ملکه ویکتوریا، دریافت بالاترین نشان افتخار انگلستان، ملاقات‌های سیاسی و بازدید از مکان‌های مختلف بود و بعد به ایران بازگشت و در سال‌های بعد هم دو سفر دیگر به روسیه و کشورهای اروپایی داشت. ماحصل حضور چهارمین پادشاه قاجار در کشورهای اروپایی، ورود مقدمات زندگی مدرن از جمله ماشین دودی، کالسکه‌هایی به سبک‌وسایق اروپایی‌ها که جایگزین حمل‌ونقل با چهارپایان بود. خیابان‌ها را برای سهولت حمل‌ونقل سنگ‌فرش شد، استفاده از قاشق برای غذا خوردن به روش مرسوم‌تری تبدیل شد و بعدها هم با مشاوره و تدبیر امیرکبیر در سیستم نظام آموزشی و فرهنگی کشور تغییراتی ایجاد شد؛ از جمله تدریس دو زبان روسی و فرانسوی در مدارس و دانشگاه‌ها تدریس می‌شد، تأسیس دارالفنون و جذب دانشمندان ایرانی و اروپایی، یکپارچگی پوشش دانش‌آموزان و معلمان و چاپ روزنامه. از سوی دیگر، با تشکیل شورای دولت و تشکیل ۶ وزارتخانه که تا اواخر دوران سلطنتش به ۱۳ وزارتخانه افزایش یافت، تغییر مهم دیگری در ساختار حاکمیتی کشور به وجود آمد. اما تغییرات فقط اینها نبود و ناصرالدین در هر سفر، شناخت بیشتری نسبت به جهان اطراف خود و شیوه‌های بهبود اوضاع کشور پیدا می‌کرد. این شناخت هر چند سطحی بود اما منجر به تأسیس نخستین داروخانه مدرن در جای عطاری‌ها، نخستین باغ‌وحش در تهران، نخستین حضور زنان در

عرصه سیاست و ساخت نخستین آبارتمان در ایران شد. در جریان ساخت نخستین آبارتمان در ایران، معبرالممالک از مهندسان و معماران اتریشی و فرانسوی نقشه دریافت کرد و ساخت بناپی را آغاز کرد که دو سال زمان برد و به شمس‌العماره معروف شد. اگرچه پیش از این دوره، اقداماتی برای تغییر بافت تهران انجام شده بود اما نخستین تغییرات در بافت کالبدی شهر در همین دوره و بیشتر البته به واسطه صادرات امیرکبیر شکل ایجاد شد و او کار نوسازی پایتخت به واسطه افزایش جمعیت و گسترش روزافزون سطح شهر را در پیش گرفت. در بیست‌ویکمین سال سلطنت ناصرالدین‌شاه طرح عمرانی وسیعی برای تهران در نظر گرفته شد و اجرای آن را مستوفی‌الممالک، وزیر مالیه و میرزا عیسی‌خان، وزیر شهر تهران بر عهده گرفتند و در واقع حصار ناصری از همان زمان شکل گرفت. تغییرات و آن نگاه مدرن اما پیشتر در ظاهر زندگی فرنگی خلاصه شد و به لحاظ زیرساخت‌ها چندان تغییری ایجاد نشد، حتی زمانی هم که براساس علاقه به تاریخ و جغرافیا سفارش ترجمه چندین کتاب تاریخی و جغرافیایی را داد، آنها را برای مصارف شخصی استفاده کرد. فریدون آدمیت یکی از مورخان ایرانی که از بی‌حاصلی سفر اول ناصرالدین‌شاه سخن می‌گوید: «سفر فرنگستان هیچ کدام از انتظارات میرزااحسین‌خان را برنیاورد. نه در افق فکری آن کاروانیان تحولی پدیدار گشت، نه آنان را به ترقی مملکت مومن گردانید، نه در اخلاق سیاسی ایشان اثری نهاد. حاصل آنی آن برانداختن صدارت خود او بود و ایجاد بحران اصلاحات». بررواند آبراهامیان، تاریخ‌نگار دوره قاجار و پهلوی، هم در این باره می‌نویسد: «ناصرالدین‌شاه هنگامی که بر تخت سلطنت نشست، مشوق ارتباط با اروپا بود اما در پایان سلطنتش آقدر نسبت به ایده‌های خارجی نگران بود که شایع شد، ترجیح می‌دهد، وزیرایش نداشتند بروکسل نام یک شهر است یا نوعی کلم». این سفرها یک آورده دیگری هم برای شاه قاجار ایران داشت: رویایی با زنان بلندپایه کشورهای چون روسیه، آلمان، هلند، بلژیک و فرانسه و توصیف دیدار با آنها در خاطراتش.

نزدیکی به امیرکبیر و قتل میرزا

ناصرالدین‌میرزا از کودکی به میرزا تقی‌خان فرهاانی نزدیک بود و این نزدیکی توانست نقش زیادی در به قدرت رساندن او و تحکیم آن همچنین آشنایی با تفکرات اصلاح‌طلبانه، سازی کند و چه بسا اگر میرزا تقی‌خان ذکاوتی نداشت، او اصلاً به تهران نمی‌رسید که تاج‌وتخت را در بر گیرد و همان تغییرات اندک ظاهری را هم در اوضاع ایران ایجاد کند. امیرکبیر به‌عنوان وزیر ناصرالدین‌شاه،

سرانجام مرگ شاه

در نهایت نیز این پادشاه ایران کشته شد و به او لقب شاه شهید را هم دادند. ناصرالدین‌شاه قاجار ۱۲ اردیبهشت ۱۲۷۵ درحالی که خود را برای جشن پنجاهمین سالگرد سلطنت آماده می‌کرد قبل از برگزاری مراسم توسط میرزا رضا کرمانی به قتل رسید و دوران ۵۰ ساله حکومتش پایان یافت. میرزا رضا از ساکنان کرمان بود که از طرف حاکم کرمان مورد ظلم قرار گرفته بود؛ از همین‌رو برای عرض شکایت به تهران آمد و مورد آزار نایب‌السلطنه وقت، کامران میرزا قرار گرفت و مدتی زندانی شد. ابتدا قصد کشتن کامران میرزا را داشت و حتی یک پنج‌لول روسی هم به این بهانه خریداری کرد اما قصدش تغییر یافت و شاه را نشانه گرفت. میرزا رضا کرمانی در پاسخ این پرسش که چرا نایب‌السلطنه کامران میرزا را نکشته گفته بود: «خیال کردم که اگر او را بکشیم، ناصرالدین‌شاه با این قدرت هزاران نفر را خواهد کشت. پس قطع اصل شجر ظلم را باید کرد، نه شاخ و برگ را. همچنین میرزا قبل از مرگش در باججویی‌ها که از وی پرسیده شد، به چه دلیل شاه را به قتل رساند و شاه چه گناهی کرده بود، گفت: وقتی در کشورم این همه ظلم و جور و فساد می‌دیدم و حق‌خوری و حق‌کشی با تمام این حرف‌ها وقتی می‌دیدم، قدرت اول مملکت شاه است؛ پس با خودم گفتم اگر شاه خبر ندارد از وضعیت کشورش که وای به حال مملکتی که شاه آن ایشان باشد و اگر شاه خبر داشت از وضعیت کشور پس حق او بود، قتل و کشتن و من از این اقدام خرسند هستم».

تقویم

دل‌بسته به تاریخ

به مناسبت بیست‌وپنجمین ساگرد درگذشت عبدالحسین زرین کوب

آثار عبدالحسین زرین کوب، مورخ، ادیب ایرانی همواره به دلیل بیان ادبی، حماسی و تاریخی جزو آثار پرفروش در میان ایرانیان بوده است. عظیم زرین کوب درباره

علاقه او به تاریخ و ایران می‌گوید: «عبدالحسین از بچگی عاشق ایران بود، خودش می‌گفت، از طریق «شاهنامه» حکیم بزرگ فردوسی به عشق تاریخ رسیدم و از طریق تاریخ عاشق ایران و سرزمین ایران شدم. زرین کوب واقعا عاشق ایران و ایرانی و عاشق جامعه و مردم بود. او به تاریخ و فرهنگ علاقه‌مند بود». این پژوهشگر برجسته ادبیات و تاریخ ۲۴ شهریور سال ۱۳۷۸ در ۷۶ سالگی درگذشت و به همین مناسبت به برخی زوایای زندگی او پرداختیم. زرین کوب در دوران تحصلات دانشگاهی به صورت مداوم به مطالعه در تاریخ و فرهنگ اسلامی و نقد ادبی می‌پرداخت و از همان زمان هم به‌عنوان دبیر در دبیرستان‌های تهران به تدریس پرداخت و بعدها سردبیری مجله هفتگی مهرگان را بر عهده گرفت و با رتبه دانشیاری، کار خود را در دانشگاه تهران آغاز کرد و تا پیش از چهارده به تدریس تاریخ اسلام، تاریخ ادیان، تاریخ کلام و مجادلات فرق، تاریخ تصوف اسلامی و تاریخ علوم پرداخت و بعد از انقلاب هم با مرکز دایره‌المعارف بزرگ اسلامی همکاری کرد. ایرج افشار، پژوهشگر فرهنگ و تاریخ ایران در توصیف زرین کوب گفته است: «زرین کوب دارای شوقی وافر به آموختن و دریافتن، همتی بی‌وقفه به پژوهش و نمایاندن، قلمی توانا و نکته‌پرداز در نوشتن و بازنمودن، طبیعی شیوا و گزیده‌گو در سخن‌سرایی (شعر)، بصیرتی گسترده در دستیابی به منابع و مآخذ و بالاخره زبانی مسلط و قدرتی که‌مانند در تلفیق و آمیختن منطقی مطالب و عرضه کردن آنها به طور وسیع به قصد بهره‌بری عموم بود. او به فرهنگ ایرانی به‌عنوان عنصری زنده، پویا و سرشار از کارآمدی، آگاهی و انسانیت می‌نگرد؛ فرهنگی که در دوره باستان، پس از ورود اسلام و عصر حاضر یکی از مهم‌ترین عوامل هویت‌بخش و استمراردهنده ایرانیت قلمداد می‌شود که اشاعه آن در میان اقوام و ملل دیگر به فرهنگ جهانی کمک کرد. این چهره نام‌آشنای فرهنگ ایران انسانیت، عدالت و محبت را از مولفه‌های فرهنگ ایرانی می‌داند که با عنصر هویت ملی در هم آمیخته هستند».

زرین کوب تبحر زیادی در زبان فارسی داشت و در کنار تسلط بر زبان و ادبیات عرب و آشنایی با چند زبان اروپایی و مشخصاً انگلیسی و فرانسوی، آثار پرارزشی از خود به یادگار گذاشت. به‌عنوان ادیب و مورخ در حوزه‌های مختلف تاریخ، فرهنگ و اندیشه تالیفات زیادی داشت و از جمله آنها می‌توان به با کاروان حله مجموعه‌ای از نقد ادبی، از کوچ‌رندان، پیر گنجه، در جست‌جوی ناکجاآباد، نامورنامه درباره فردوسی و شاهنامه تاریخ ایران، دو قرن سکوت، تاریخ ایران بعد از اسلام، تاریخ سلطنت پهلوی، پامداد اسلام، کارنامه اسلام اندیشه، تاریخ در ترازو و... اشاره کرد. در دو قرن سکوت در مورد اتفاقات و شرایط تاریخی دو قرن از کشور ایران پس از سلطه عرب‌ها تا تشکیل سلسله طاهریان پرداخت. او همچنین در پله‌پله تا ملاقات خدا به زندگی، اندیشه و سلوک مولانا جلال‌الدین محمد بلخی پرداخت و در کارنامه اسلام، موضوعات اجتماعی، علمی و فرهنگی را در طول تاریخ اسلام روایت کرد. بامداد اسلام از دیگر آثار تاریخی زرین کوب است؛ اثری کم‌حجم اما پر محتوا که به بررسی شرایط مکه و شبه‌جزیره عربستان قبل از تولد و در خلال تولد حضرت محمد (ص) می‌پردازد.